

Štev. 9.

Entered as Second-Class Matter July 8th, 1903, at the Post-Office
at Chicago, Ill., under Act of March 3rd, 1879

Chicago, Ill., 28. februarja 1913.

Kdor ne misli svobodno, se ne sme
boriti za svobodo!

Leto XII.

Razgled po svetu.

Avstro-Ogrsko.

Dunaj. — Galiciji preti lakota. Vsled slabe letine je nastalo pomanjkanje najpotrebnejšega in po mestih je vojnabojazen ustavi- la vso trgovstvo. V Lvovu, Krakovu, Stanislavu in po drugih večjih mestih, je baje sila tako velika, da morajo oblasti revnejšim slojem živež deliti.

Budapešt. — Predsednik sodnega dvora, pred katerim se je vršil žalitveni proces ogrskega ministrskega predsednika pl. Lukacs proti poslancu Desy, je pravosodnega ministra pl. Balogh prosil dovoljenja, da sme postopati proti časnikarstvu.

Sodnipredsednik hoče kazensko preganjati časnike, ki so njegovo vodstvo napadali in njega samega brezobzirno kritikovali.

Pravosodni ministr še ni odločil. Sodni dvor je bil sklenil, da omeji dokazilno preiskavo proti ministrskemu predsedniku, ter se je smela vršiti samo na obtožbo glede prodaje neke hiše, katero je Lukacs državi obesil za 90,000 K, medtem ko je k večjemu 15,000 kron vredno. Tem nasprotno so bile izključene preiskave v vseh državnih poslih, in tako tudi o zlorabi javnih denarjev v volilne svrhe. S tem je bil poslanec Desy obsojen na en mesec zapora.

Francija.

Paris. — Časopisje pohvalno komentira predsednika Poincaréje prvi čin, ker je Theophila Delcasse, (odločnega nasprotnika Nemčije) imenoval za poslanika v Petrogradu. Namestitev tega mesta, je vedno delo preglavice republiki, ker potreba je bilo moža, ki ni bil samo kompletan diplomat, a zrveč je moral biti tudi bogat. Da je Delcasse to mesto sprejel, se v javnosti soglasno odobrava, in to temveč, ko se njegovo imenovanje tolmači za povračilo Nemčiji, katera je leta 1905 izsilila njegov odstot. "Temps" pravi, da so vsi dobri Francozi veseli imenovanja Delcasseja. Ona poblaščuje novega poslanika s predpripravi Triple-Entente in pravi, da ga bo zgodba eventualno za moža priznala, ki je organiziral evropsko ravnotežje.

Komentari "Figaro" so nad vse zanimivi, ker urednik lista je bil vstrajni nasprotnik Delcasseja, ter njemu pripisal vse politične homatije Francije v zvezi z Marokom in vse pomorske katastrofe. Ta list imenuje imenovanje pametno uredbo ter pravi: "Edini pravi prostor za njega je bil poslaništvo in edino možni poslaniški prostor je bil isti v Rusiji. Ostali prostori so bili zanj zaprti zaradi njegove "sloveče" politike, osameti Nemčijo in njeno manjjo za tajne zveze. — Ministr Briand, katerega odnošaji k Delcasseju niso nikoli kordialni bili, je od nekterih krogov in tudi od socialističnega voditelja Jauresa, obdolžen, da je on sprožil imenovanje Delcasseja in s tem odstranil svojega največjega tekmeča, ki ga je znal nadomeščati. Jaures je baje tudi rekel, da je Ruski car izrazil željo za imenovanje Delcasseja na poslaniško mesto.

Kitajsko.

Peking, 22. sveč. — Yehonola, vdova za dne 13. novembra 1908 umrli cesarjem Kwangsu, je danes ob 2 uri 30 minut jutraj po kratki bolezni preminula. Bolezen cesarice je trajala samo malo dni. Pravi vzrok smrti je neznan. Neki kitajski zdravnik jo je lečil.

Mikado in papež.

Novi japonski mikado bo v mesecu maju obiskal "svetega" očeta, papeža v Rimu.

Ni čuda, papež vedno išče zavznike proti združenji Italiji. Nikakor mu ne gre v glavo, da bi kak drug Italijan nosil na glavi posvetno krono, kot on sam.

Nemčija.

Berolin. — Mehikanska situacija je povzročila debato v državnem zboru, ko je vnanji ministr Jagow odgovoril na interpelacijo glede naredbe za varstvo življenja v Mehiki živečih Nemcev. On pravi, da Nemčija ni poslala nobenih vojnih ladij v mehikansko vodovje, kajti edina ladja v ameriških vodah, ki bi se jo znalo v ta namen upoštevati, se nahaja na poti v Philadelphijo, da bo tam popravljena. Nemški vnanji urad je zvedel, da so Zdr. države poslane večje število vojnih ladij v mehikansko pristanišča, ki bodo služile za zavetišče vseh inozemcev brez razlike narodnosti.

Govornik je zaključil svoj govor, rekši: "Nemčija se bo le v največji sili vmešavala v politiko drugih dežel."

Ne bode te ga videli.

Koga? Papeža. Zakaj?

Nobena ločena oseba ali pakdorkali, ki je v očeh svete cerkve "nemoralen", ne more upati, da bi videl papeža. Njegov denar in vpliv prihajata sedaj iz drugih virov in ni mu treba več prodajati ločitve zakona, kakor je to moral prej delati, ko je barantal s tem škofom in kupce prav ferdamare vlek, kot je bil naprimer slučaj Henrika VIII. Cerkve, zvita lisica, sedaj trdi, da od začetka ni nikoli pripoznavala ločitve zakona in je bila vedno nasproti vsakemu vplivu, ki bi razrušil dom; in vključ vsemu temu se je največja ločitev zakona v svetovni zgodovini zgodila takrat, ko je papež zapovedal celibat, proti kateremu se je duhovščina upirala nad tristo let in kateri je prisilil tisoče duhovnikov, da so zapustili svoje žene in otroke. Kaj je vendar celibat kot ločitev moža od žene?

Koliko je prejel za svojo sliko.

Menace piše: Pred letom je True Voice natisnil poročilo, da so vatikanski uradniki odklonili ponudbo neke kinomatične družbe, katera je ponujala papežu \$400,000, ako jim dovoli vzeti slike, kedar bo on (papež) sprejemal velikonočne romarje. Božji namestnik se ni dal v to dokler mu niso ponudili prave svote, ker sedaj ga kažejo po tukajšnjih nikel teatrih. Razume se, da papež se ne kaže kot igralec v zgodovinskih slikah kot so na primer tiste, ki kažejo kako so žgali Giordana Bruno ali da bi nadzoroval delo in inkvizitornih mučilnicah; slike ga tudi ne kažejo v sedanjih roli, kedar sprejema žakle zlata od svojih škofov, kako baranta za cerkvena posestva v Ameriki in na Filipinih ali kako sklepa s hinavskimi jezuiti na kak način bi se dala španska tla pomazati s Ferrerju enakimi možgani. Ne, prav nič takega ne kažejo slike. Iste kažejo samo kako se "revni" jetnik spreha v beli obleki po obširnih vatikanskih vrtilih.

Nekaj za kvartopirce.

"Father" Duren, iz Groten, S. D. je znašel nove "kvarte", katerih je 53 in na katerih so figure tako narisane, da se v igri izraža sveto pismo, cerkev, zakramenti, deset božjih zapovedi, razne molitve in druge ceremonije. "Kvarte" stanejo od 30 do 75c. Novica ne pove, ako se nanje tudi lahko igra poker, raušel, ajne, ali marjaš ali durak.

Političen klub v Chicago

je zopet oživel. Čudno je, da ta klub oživi samo pred volitvami, a v mirnem času pa spi, ko je vendar toliko dela in pripravljanja! Ime kluba je: "Slovenski Obrambni Politični Klub". Isti se je reorganiziral zadnjo nedeljo v prostorih M. Nemaniča. Klub šteje 14 članov.

Razne novice.

Tihotapstvo.

New York. — Zdr. države so pondeljek proti njujorški jekleninski tvrdki Adolph Kastor and Bros. vložile tožbo na plačilo od jeklenega blaga v znesku \$484,830. Kakor tožba pravi, so se prigodile nerednosti v času od 7. januarja 1909 do 7. aprila 1911.

Bivši načelnik zvezne tajne službe, John F. Wilkie, je bil svoječasno od finančnega tajnika poslan v Solingen, kjer je na lici mesta dejanje dognal. Ko se je bil vrnil v Zdr. države, je distriktnemu pravdniku Wise predložil podrobno poročilo, v katerem pravi, da je 75 odstotkov tihotapstva izvršila njujorška tvrdka, ki je s tem svoje številne tekmece izpodrinila.

Nadalje pravi poročilo, da so Zdr. države od leta 1885 za več milijonov dolarjev ogoljufane vsled nepravilne označbe jeklenega blaga. Razun proti tvrdki Kastor and Bros. naperjenega procesa so še vložene civilne tožbe proti drugim uvoznikom jeklenega blaga. V nekterih slučajih je prišlo do izvensodne poravnave, in v nekem slučaju je bil uvoznik zaprt.

Delavski voditelji pri gospodu Wilsonu.

Trenton, N. J., 24. sveč. — Samuel Gompers, predsednik, Frank Morrison, tajnik "American Federation of Labor" in Santiago Inglesias, predsednik delavske zveze v Portoriki, so danes posetili g. Wilsona. Razgovor je trajal pol ure. Novoizvoljeni predsednik se je baje izrazil, da je on za to, da se Portorikanom podeli domovinska pravica.

Dohodninski davek odobren.

Washington, D. C. — Tajnik Knox je tukaj danes oficieo nannil, da je zakon o dohodninskem davku postal del konstitucije Zdr. držav. To se je zgodilo po prireditvi temu zadevnemu sklepu tričetr držav.

Penzijska predloga sprejeta.

Washington, 25. sveč. — Senat je danes sprejel penzijsko predlogo, ki se raztega na privoljenje \$180,000,000. V teku 25 minut je bila zadeva rešena. To je največje letno privoljenje v zgodovini Združenih držav.

Načrt reorganizacije.

Indianapolis. — Namerava se reorganizirati "International Association of Bridge and Structural Iron Workers," katere višji uradniki so bili, razven dveh, deležbe McNamara zarote krivim spoznani in v daljše zapore obsojeni. Omenjena zveza se je dne 24. t. m. ta sestala na letni konvenciji.

Seje se bo vdeležilo kakih 100 delegatov iz vseh delov dežele, ki zastopajo 12,000 članov.

Predsednik Ryan, ki je bil obsojen v sedem letno ječo, a se sedaj nahaja pod poroštvo na prostem, bo od mnogo delegatov predlagan k ponovni izvolitvi.

Iz predporočila blagajnika je razvidno, da je nujna za Indianapolis vodoči proces izdala \$80,000. Zagovornišvo McNamara je stalo \$200,000, kateri denar se je nabral potom posebnih prispevkov.

Književnost.

Dobili smo knjižico "Cvetke iz papeževga vrta", ki vsebuje povsem zanimivo čtivo za vsacega, ki želi, da se mu oči odprejo in vidi igro, katero igrajo nebeski agenti za kulisami "edino zveličavne rimo-katoliške cerkve."

Ni nam potreba o knjigi zgubili veliko besed, kajti knjiga se sama pohvali. Nobeden svobodomislec ne sme biti brez knjige "Cvetke iz papeževga vrta", zatoar si jo naročite predno zaloga poide. Stane 50c in se dobi pri izdajatelju: A. H. Skubice, 2740 So. Clifton Park Ave., Chicago.

Strah pred atentatom.

Albany, N. Y. — Governer Sulzer, je dobil obvestilo o obstoju načrta, da se ga umori. Governer pripoveduje, da je minuli petek neki mož prišel v kapitelj ter bil poslan k g. Owen L. Potter, Sulzerjevem pravnem svetovalecu, kateremu je pravil, da je bil na nekem natančno opisanem zapušeem kraju, blizu nekega mlina, kjer je opazoval dva moška, ki sta vse podrobnosti morilnega načrta dogovorila. Indentiteto jamčevalca g. Sulzer noče povedati.

Potter je moža z njegovo pripovedko poslal k policiji; toda pozneje se je vrnil ter omenil, da ni našel glavnih policijskih urad. Governer pripozna, da je v zadnjem času prejel nekoliko grozljivih pisem, kar ga pa ne vznemirja — ne pisma, ne sedajne poročilo.

Demokrati se že pojavljajo kot delavski prijatelji.

Demokratičen zastopnik 14. Brooklynskega "Assembly-Distrikta", James H. Garvey, je le gislaturi predložil zakonski načrt, po katerem naj bi se za vsled štrajka povzročene škode na imetju kakšne železniške družbe, storilec kaznovalo z ječo štirih let, če povzročena škoda znaša od \$50. (!!!) Je škoda manjša, ali je povzročena na drugem imetju, tedaj se prisodi kazen 6 mesecev zapora ali pa denarna kazen od \$250. Izventega pa zna oškodovanca še civilnim potom tožiti za trojni znesek storjene škode.

Taka lopovsko - nazadnjaška predloga bi v Evropi vso delavstvo na noge spravila, toda tukaj ne bo nikogar vznemirjala; tukaj smo vsega navajeni. Naj bo mimogrede še omenjeno, da le-ta vzorni demokrat je bil priporočan od Central Labor Union v Brooklyn.

Nič politike!

Indianapolis, Ind. — Podgoverner O'Neil je v državnem senatu Indiana, zbudil veliko pozornost, ko je molitev župnika E. R. Henry, Emmanuelske baptistične cerkve z besedami prekinil: "Ne držite političnih govorov!" Duhovnik je za to molil, da ne bi bil dan daleč, na katerim država Indiana, ne bi osebam pravico dajala, druge storiti za pijance in morilce ter ne bi napolnjevala jetnišnice in dobrodelne zavode.

Pri teh besedah je podgoverner, ki je že popred kazal zlovoljo, prišel z betom neusmiljeno nabijati in ukazal župniku molčati. Dal je čitati dnevno poročilo, a Rev. Henry jo je iz dvorane popihal.

Novi departement.

Washington, D. C. — Senat je sklenil, da prihodnji terek glasuje o predlogi za ustanovitev departementa zadevajoč delavskih razmer. Če bo predloga postala zakon, potem bo prišla volitev za novega ministra.

Predloga je bila v zbornici sprejeta že lansko leto.

Sedem otrok zgorelo.

Harrisburg, Pa. — V Ebenezer je v odsotnosti starišev, George Smith, zgorela hiša in 7 otrok v starosti od enega do 12 let.

Lepo darilo.

V temni dobi, ko je bila rimska cerkev na vrhuncu svoje slave in moči, so bile cerkve, oltarji in vsa cerkvena oprava prevlečene z zlatom, medtem ko je priprosto ljudstvo živelo v brlogih in pomanjkanju, a vseeno moglo prispevati z denarjem in se boriti za papeža. Cerkev se ni še današnji dan zdgnila iz tega paganskega blata. Ne dolgo tega je nek duhoven daroval Marijinemu semenišču v Baltimore zlat kelih, v vrednosti \$10,000. Samo en drag kamen se ceni na \$2,000. Kaj je rekel Mark Twain?

"Why don't they rob their churches?"

DOGODKI V MEHIKI.

Mexiko City, 23. febr. — Predsednik Huerta je danes razglasil sledeče uradno poročilo:

"Jaz sem sklical kabinet k seji da članom naznamim, da v soglasju prejšnje odredbe vojnega ministrstva, sta bila Madero in Surez na poti v jetnišnico. Jetnišnica je bila v svrhu boljšega nadzora vanja že večeraj postavljena pod poveljstvo armadnega častnika.

"Ko je avtomobil, v katerim sta bila jetnika, prišel do tričetr poti, bil je napaden od oboroženih. Spremljevalci jetnikov so takoj zapustili avtomobil, da se navalu upro, a število napadalecev je bilo vedno večje in Madero ter Suarez sta poskusila pobegniti. Počili so strelji, kateri so ubili Madera, Sua-reza in dva napadalca.

"Predsednik in njegov kabinet so sklenili, da preiskavo dogodka prepusté vojaški oblasti, katere jetnika sta bila Madero in Suarez."

New York, 24. sveč. — Vsled večerajnjega, nad Madero in Suarez-om izvršenega umora je število najodličnejših Mehikancev, ki so v zadnji revoluciji igrali prvenstveno vlogo, narastlo na 7.

Rim, 24. sveč. — Papežu Piju je bilo danes v jutro sporočeno, da sta umorjena Francesco Madero in Joze Suarez, v novešem času odstavljani predsednik in podpredsednik republike Mehikanske. Papež je bil vsled nepričakovane novice silno razburjen.

El Paso, Texas. — Dr. Henry Allen Tupper, komisar mednarodne mirovne družbe, se je danes odpeljal v Mexiko City.

Dr. Tupper ima konferenco s Pedro Laseurinom, notranjim ministrom mirovne družbe. On ne bo posredoval s pristaši Diaz-a, ki imajo sedaj v rokah vladne vajeti.

El Paso, Texas. — Ameriške trupe se trudijo poizvediti, kdo je v minulem tednu iz taborišča 13. Zdr. drž. konjiškega polka pri Hochita, N. Mexiko ukradel en strojni top in mnogo žita. (!)

Ni verjetno, da bi storilec bili vstaši, marveč Amerikanci, kojih namen je bil strojni top poročiti. **Keneh, Egipt.** — Porfirio Diaz, nekdanji diktator Mehike, se je izrazil, da je vsaki čas pripravljen povrniti se v domovino, če bi se ga potrebovalo, da z orožjem v roki naredi mir.

Se-le, ko bi se napravil red in bi bila nova vlada priznana, bi se v Egipt povrnil.

Stari eks-predsednik je izrazil nado, da se Zdr. države v Mehiko ne bodo vtikale.

Vprašan, če se boji vmešnjav tujih sil, je odvrnil: "To je odvisno edino od tega, če bo nova vlada v moči odpraviti tolovajstvo in početi razuzdanih duhal. Zdr. države so bile Mehiki vedno prijateljske ter si ne morem predstavljati, da bi se naši prijatelji vmešavali v naše zadeve.

Washington, D. C. — Medtemko začasni predsednik Huerta in ministr de la Barre vedno ponovno zagotavljata, Madero in Suarez nista padla na vladni ukaz, marveč je pripisati njuna smrt "dogodku", ki še čaka pojasnila, — se do sedaj ni nič zgodilo, da bi se dognale okolščine umora.

Washington, D. C. — Vojni departement je sklenil nadaljne trupe poslati na mehikanske meje. — Višje poveljstvo je poverjeno generalmajorju William Carter-ju iz Chicago.

London. — Angleška vlada bo novo vlado še le tedaj priznala, če bo po ljudskem glasovanju sankcionirana.

Brez dela.

Warren, O. — Vsled požara, ki je izbruhnil v napravah firme Warren City Tank Co., je 400 delavev brez dela.

Koliko jih je?

Vi združenih državah ni nič manj kot 56,000 mun.

Iz Balkana.

Najnovjša poročila z dne 26. feb.

London. — Če tudi ni znan značaj misije Hakki paše, prejšnjega velikega vezirja Turčije, ki ga je privredla v London, vendar je z gotovostjo tolmačiti, da Hakki do sedaj še ni dosegel nobenih uspehov. V dokaz temu služi dejstvo, ko se ni nič izspremenilo v odnosih med Balkanskimi državami in Turčijo, od kar se je ponovilo sovraštvo.

Govorica zopet strajno kroži, da so si Bolgari pri Bulariji veliko zmago priborili. Na tozadevno vprašanje v Sofiji, ni bilo odgovora. Carigrad tem nasprotno pa poroča, da v zadnjih dneh ni bilo važnih dogodkov pred Drinopoljem ali pa ob Čataldški črti.

Bolgarsko armadno poveljništvo se je baje branilo pripoznati nevtarjnih pas v Drinopolju. Konzuli in tujei morajo tedaj ostati v obleganem mestu, dokler porta ne preklicé svoje brezpogojne prepovedi zaradi ostave trdnjave.

Iz Drinopolja dohajajo nepotrjena poročila, da se je turško vodstvo odločilo, da ne prične napadati, marveč se omeji na obrambo Čataldške črte.

Bukarešt. — Kabinet je sprejel ponudbo velesil, da se uredi mejni spor med bolgarsko in rumunsko vlado. Od bolgarske vlade je bila ponudba sprejeta že pred nekoliko dnevi.

London. — Obrambeno stališče Turkov pri Bulariji se smatra za nezavzetno. Enver Bey, turškemu načelniku genralnega štaba, se je baje posrečilo okoli 20,000 mož izkreati.

Preiskava denarnega trusta.

Washington. — Poslanec Pujo, predsednik po njem imenovanega odsedka za preiskavo denarnega trusta, in Samuel Untermyer, pravni svetovalec komiteja, so se posvetovali o zaključku preiskave in o predlogi komitetnega poročila, ki je nameravana za ta teden. Dve kratki seji so se že vršile v pondeljek in torek. (Op. ur. Bomo videli koliko bo dežja iz tega gromenja!)

Slovenski krojač.

Iz Clevelanda se nam poroča, da je tam odprl krojačnico in čistilnico oblek Clevelandčanom, posebno pa našim znanikom in čistateljem dobro znani zastopnik Glas Svobode g. Ignac Smuk. Na drugem mestu se nahaja tozadevni oglas oziroma obvestilo.

Navada med našim narodom je, da rojaka radi puste na cedilu, ker ga hočejo skušati, pa na nikakor ne koristi začetrniku, temveč ga navadno popari, da pusti obrt in gre zopet v tovarno, rojaki pa nosijo svoja dela k židom, ki jih prav po čifutsko obirajo.

Za našega zastopnika Smuka lahko odprto rečemo, da je poštenjak in popolnoma zanesljiv, da se smejo rojaki zanesti nanj v vseh ozirih, ker je točen, vesten in pošten. Rojakom ga najtopleje priporočamo. Podpirajte mlado podjetje!

DENARJE V STARO DOMOVINO

pošiljamo:		
za \$ 10.30	.....	50 kron,
za \$ 20.40	.....	100 kron,
za \$ 40.80	.....	200 kron,
za \$ 81.60	.....	400 kron,
za \$ 102.00	.....	500 kron,
za \$ 203.50	.....	1000 kron,
za \$ 406.00	.....	2000 kron,
za \$ 1015.00	.....	5000 kron.

Poštarina je všteta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo brez vinarja odbitka. Naše denarne pošiljave izplačuje c. k. post. na hranični urad v 11. do 12. dne.

Denarje nam poslati je najprilicneje do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem pismu, večje zneske po Domestic Postal Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.

82 Cortland St. New York
104 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio

OD PLUGA DO KRONE

ZGODOVINSKI ROMAN. SPISAL JAKOB BEDENEK.

X.

(Nadaljevanje.)

Dva dni pozneje je imel Vega s svojimi postrežniki, ki so mu nosili mersko orodje, opravila za Gradom. Stal je nekako tam, kjer je bil med Gradom in Golovcem svet najvišji. Jako lep razgled se mu je odpiral pred sabo na Prule, dalje po strugi ljubljaničini, ki se vije med barjem, za sabo tja doli za Gradom proti Štefanji Vasi; tu se mu je videl svet danes posebno nizek. Voha se obrne še nekolikokrat sedaj naprej proti barju, sedaj nazaj proti Božjemu Grobu in mrmra komaj umevno: "Strelna božja, tu-le bi se dalo napraviti, česar zahteva Petelinov; svet mora biti pri Božjem Grobu vendarle nekaj čevljev nižji, nego na barji, kar bi popolnoma zadoščalo, da bi se voda hitreje odtekala in zato ne utegnula preplavljati barja, razven od hudih nalivih. Ali troški, ogromni troški, kdo bi jih dovolil! Vse se jih bode zbal, in vendar bi bilo to jedino, kar bi moglo barje rešiti vednega poplavljenja, da bi je bilo moči osuševati. Tu doli bode treba prirediti niveliranje, seveda je treba posebno dovoljenja od guvernerja. No, ako je gospodom res kaj do tega, da se barje osuši, dovoliti morajo! Če se mi pokaže strmec, kakor se ga naadam, in ako potem guvernerji dovoli prekop od tle, od ovinka Ljubljaničnice pa doli k Božjemu Grobu, tedaj je dobro, in barje je rešeno!"

Še tisto popoldne se oglasi Voha pri guvernerji in ga prosi dovoljenja, da bi smel prirediti niveliranje za Gradom ob vznožji Goloveca proti Božjemu Grobu.

"Čemu?" vpraša guverner.

"Da zvem, koliko je Božji Grob nižji od Prul. Če se mi vresniči, kar se mi šele dozdeva, tedaj je razrešeno, kako bi se osuševalo barje."

"Kako to mislite?"

"Od Prul, kjer se Ljubljaničnica iz močvirja zavija v mesto, pa do Božjega Groba in od tam dalje, kamor in kakor nam pokaže dijopter, (orodje za niveliranje) izkopljem prekop, po katerem se bode Ljubljaničnica odtekala hitreje, ker prvič naravnost in drugič z večjim strmecem, nego okolo mesta."

"In Vi se hočete lotiti tako velikega, dragega dela, ki niti niste hodili v posebne šole! Dragi moj, svet bi se nama smijal, ako bi slišal, kar ste mi povedali ravno kar. Ne rečem, da bi se ne dalo zvršiti, ali za to potrebujete dveh mož, katerih prvi bi moral biti že dobro izvežban v takih delih, kakršnega pa sedaj ni pri guvernerji, in katerih drugi bi moral imeti potrebni drobiž za kopanje prekopa!"

"Ekscelencia, vse se bode dodelo! a prvega moža že vem, četudi še nisem govoril z njim, drugi se pa najde sam, kadar bode tehniške priprave dovršene in se prične kopanje. Prepričali se bode, da govorim resnico."

"Veselite se bode, ako se motim. Ali pomislite le ogromno delo, katero bi povzročilo kopanje. Pomislite samo, koliko je za Gradom svet višji mimo Prul in Božjega Groba in vse to bi bilo treba preriti in prekopati. To skoraj ni mogoče!"

"Ekscelencia, tehniku je vse mogoče in tudi nam se posreči, da napravimo Ljubljaničnici odtok za Gradom."

S tem se konča razgovor, in od guvernerja gre Voha k staremu znanecu, jezuitu Grubarju, katerega razloži svoje misli.

"Kolumbovo jajce!" vzklikne Grubar radostno. "Menda smo bili res vsi kar od kraja slepi, kaj li, da je davno nismo ugledali tega, kar se je sedaj odkrilo Vašim očem. Prav, Voha, prav, vidite, to je ideja, vredna zlatega denarja! Ako Vam je po volji, ponudim se Vam takoj za pomočnika, ki Vas bode podpiral pri težavnem delu."

"Ne za pomočnika, temveč za načelnika vsega podjetja sem Vas prišel prositi! Za mojstra bodite,

prosim Vas, kajti tudi uradno bode le Vam izročeno, kako zvršiti prekop. Saj ga ni moža v vsi deželi, ki bi ga mogel tako, kakor Vi! Jaz Vam zmerim in niveliram svet, po katerem naj se napravi prekop, vse drugo pa prepustim vam."

"Kako naj si mislim Vaše besede, Voha? Nekako čudne se mi zde?" vpraša Grubar zavzeto.

"(Kako le?) odgovori Voha, "če Vam drago, tako, da primem za popotni les in grem po svetu. Ogledati si ga mislim in se poučiti, kako drugod žive, kakšne so jim navade, kaj delajo in kako se zabavajo. Službovanje v domovini mi je začelo mrzeti, ne, da bi me veselilo, temveč ker se mi od raznih strani mečejo polena pod noge. Drugi naj streljajo kozle, kakršnekoli, nič ne de, moji najboljši izdelki pa veljajo komaj toliko, da jih vržejo med listine in zapro v zatonle omare. Dragi gospod, tako-le so mi zamorili v teh petih letih, kar služim pri inženirskih brodarstva, vse veselje do daljše vztrajnosti. Kaj naj še pričakujem tu, kjer velja jedino le gospod, ako moja dela že kar naprej nimajo nobene veljave? Pač bi moral biti tepec, ko bi hotel še dalje valiti Sisifovo skalo! Ne boš, Janez, Jurče pojde, kamorkoli že, ali od tod moram; kar nič več me neče trpeti! Prav danes je zopet dvojič guverner o moji zmožnosti, da bi mogel zvršiti prekop, češ, kaj bodeš, revše, ker nimaš šol za to! In vendar, verujte mi, gospod, da imam vse delo in ves prekop tako živo vpodobljen v duši, da že vidim, kako podi voda bistre valove po njem. Žal, da moja višja gosposka ničesar ne umeje, ali pa neče umeti!"

"Ne oporekam Vam, če je tako, kakor ste mi pravili; z zavidnostjo izhaja človek še najbolje, ako se ji umika, kjer more, ali pa — če jo s sijajnimi uspehi pobija, da se umika sama blede od jeze! Vendar pa moža, kakršne ste Vi, ne bode zatrla niti zadržala."

"Izvestno, nikdar ne, pač pa se bode vedno trudil koristiti domovini in pa rojakom svojim. Da mi bode pa to možno, moram od tod, kjer mojemu duševnemu naporu ne privošči potrebno prostora, da bi se razvil, kakor bi se rad."

Grubar je hotel še nekaj omeniti, pa je moral nemudoma oditi po opravkih. Hlapec ga je prišel klicat.

Voha se poslovi in obljubi, da pride zopet.

Še tisto popoldne se oglasi Grubar pri guvernerji, katerega opozori na velikansko Veho idejo. Svetuje mu, naj Voha nemudoma izroči niveliranje med Gradom in Golovcem od ovinka Ljubljaničnice v Prulah do Božjega Groba ali do Most, ali do koder, že, kjer se mu bode zdela zemlja ugodnejša za vodotok. "Ekscelencia, ideja je silnega pomena za naše potomce, katerim se bode posrečilo barje popolnoma osušiti, kadar ga jim ne bode več stalno zamakala voda."

"No, če Vi trdite kaj takega, moram že verjeti, Voha pa res nisem mogel, navzile najboljši volji ne; deček se mi zdi nekako veter-njaški, vsak trenutek bi uvedel kaj novega. To vendar ne gre. — Kaj bode tak mladenič brez izkušnje in brez prave vednosti, ako odštejemo tisto matematiko, katere se je naučil pri jezuitih."

"Ekscelencia, in prav ta matematika ga dvigne na stopinjo, kamor bi se sicer nikdar ne vzpel. Da mu ne zaupate posebno, temu se ne čudim, ker ga Vam črne od vseh strani, ker ga ne morejo prekositi. Ako pa želite, prevzamem jaz vrhovno vodstvo, akotudi sem trdno prepričan, da bi Voha prekop dovršil prav tako dobro."

"Mislite?"

"Da, prepričan sem! Voha je najnadarjenjši uradnik, kar jih ravno kar službuje v notranji Avstriji. Škoda bi bilo, ekscelencia zanj, ako bi ga pregnali v tujino,

ko takih močij tako silno pogrešamo v domovini."

"Ha, jeden gre, drug ali celo dva druga prideta za njim. Ljudij ne pogrešamo."

"Res je to, ekscelencia, ali o ba dva, ki utegneta priti za Voha, ne bode ta skupaj v tehničnem oziru sezala niti do pasa, kaj šele, da bi ga dosegala," zagovarja Grubar po krivem toženega prijatelja.

"Ako pride torej do tega, da se jame izvrševati sedaj samo namerjani načrt, smem se torej zanašati na Vas, ljubi Grubar, je li?"

"Popolnoma, ekscelencia; mož beseda ostanem, če mi le Bog zdravje da. Naročite torej Voha neutegoma, da prične potrebno niveliranje."

S tem se je končal razgovor.

Že drugi teden so majali kmetje in gospoda z glavami, zvedevši, da hoče Voha Ljubljaničnico za Gradom napeljati k Božjemu grobu. "Ta človek je prismojen," trdil je sedaj Petelinov Janez kar naravnost in navadno pristavljaj: "Le klanec si oglej pameten človek, ki se dviga za Gradom, pa takoj spozna, da je zopet vse merjenje zastoj, kakor že toliko let. In tak hlapec, tak nepridiprav, takšen tat božji, ki zapravlja Boga dneve, cesarju pa denar, ozira se po Selanovi Anici! Ne bodeš je imel, ne, le brez skrbi mi bode, da ne, dokler ti ne šine kaj pametnejšega v glavo, kakor napeljavati Ljubljaničnico za Gradom k Božjemu Grobu."

Da niso vsi ljudje tako ostro sodili novega podjetja, zlasti ne tisti, ki so bili nekoliko dalje po svetu, nego od Ljubljane do Šiške, umeje se samo od sebi, toda bilo jih je jako malo. Prav tako zumevno je tudi, da je pa vendar mnogo takega nepotrebnega beseđenja prišlo Voha na ušesa, kar mu je še bolj užalilo bivanje med rojaki. Glavni udarec v tem oziru pa je dobil nekega večera v Selanovi gostilni, kamor je še vedno zahajal, od Petelinovega Janeza in tistega birača, katerega je Nande pri begu pijanega prinesel pred Trančo.

Po končanem napornem dnevi — niveliranje za Gradom do Božjega Groba in dalje proti Mostam je bilo že do malega dovršeno — pride Voha ves upeham k Selanu in si naroči polič vina in nekaj večerje. Ondu je sedelo okolo mize v kotu že več pivcev nižje vrste, med njimi Petelinov Janez in jetniški paznik iz Tranče. Govorica v družbi se je sukala okolo poslednjih dogodkov na Tranči in o mladi copernici, katere jim je izginila iz Tranče pri zaprtih durih kakor kafa.

"Ptič je moral biti tisti Hrvat, ki vam jo je tako lepo upihal, da niti sledu ni pustil za sabo," pravi Petelinov Janez biraču.

"Kaj bode ptič, prav nič ne, tako se nam lahko izprazni vsa Tranča, ne da bi bil kdaj le količ-kaj kriv," reče birač in zvrne kozarec vase.

"Kako to? Ali meniš, da smo takiki bebeli, kakor ti?" zabavlja v-njeni Janez biraču.

Le-ta pa tudi hud, da se ga drzne kdo imeti za beba, plane kvišku, pridruži se, da bi se bil lahko kar nakrižem pokazal ogenj in pravi: "Jaz lahko govorim, ker sem imel prav sam tisto noč službo na Tranči. Če bi bil poleg mene še kdo ondu, rekel bi, da ju je morda dotičnik izpustil. Ali če vam povem, da sem bil sam, smete mi že verjeti. Čarodejka je dvignila oba in šla sta — Bog ve kam. Ves večer ni bilo razven jetnikov žive duše ondu. Proti jednatj uri mi pride na misel, da bi morda novi gost, ki se je šele zvečer kar posilil v ječo, rad kaj jedel. Grem gori, odprem ječo in ga vprašam. Prav ustregel sem mu, joč, kako se me je razveselil! Dal mi je dvajsetico, naj mu prinesem zanj mrzle pečenke in polič vina; 'kar dobiš nazaj, bodi tvoje,' rekel je, 'saj itak vem, da mi gre jutri za glavo.' Jaz grem k 'Zeleni lipi', ondu sam nekoliko povečerjam, dobro vedoč, da se mojemu gostu ne bode kaj posebno mudilo za večerjo. Ko se najem in napijem, jo nesem tudi njemu. Na moje veliko začudenje je bil jako dobre volje,

da ga je celo meni privoščil kozareček. Nato ga zapustim, dobro zaklenem, odidem doli, zaklenem tudi velika vrata, potem pa se z dobro vestjo po klopi položim pred Trančo. Ponoči sem dobro videl — okolo polnoči je moral biti, kako so letali hudiči okoli Tranče po zraku. Ni trajalo dolgo, in frfotala je z njimi vred tudi mlada copernica na brezovi metli, na kateri se je izmuznila skozi malo lino iz ječe. Že so jo hoteli odvesti hudiči, kdo ve kam, kar se jim ustavi, da ne gre in ne gre brez njega, ki se je dal zapreti zaradi nje. — 'Kaj nam do njega,' ugovarja jeden izmed hudičev, 'ta še ni naš.' 'Ali moj je,' odreže se pikro copernica in česne z metlo hudiča po debeli buči, da se je kar potreslo. Videč, da ni drugače, izpusti se jeden hudičev na tla, sune v vrata, ki se mu takoj odpro, gre v Trančo po Hrvata, in ga privede doli. Nato se vrata zopet zapro in — završčalo je, in izginili so. Živ krst jih ni več videl. Sedaj pa še reci, Janez, če bi kaj izdala naša paznost! Z ovsem si podpri oči in z golo sabljo stoj na straži, pa ti še uide; copernica je copernica." (Dalje prihodnjič.)

30 mornarjev je utonilo. Jader-nica "Panyani" je plula iz Hamburga v Valparaiso. V noči od tor-ka na sredo ob enajstih je pa za-del vanjo parnik "Phryne", ki je plul iz Alžirja v Rouen. Nezgod-a se je zgodila v bližini Havra. Ja-dernica se je takoj potopila, reši-li so le štiri.

KNJIGA "CVETKE IZ PAPEŽEVEGA VRTA"

je izšla v zalogi

A. H. SKUBIC, 2740 S. Clifton
Park Ave., Chicago, Ill.
Stane 50c.

Naročite jo še danes, ako hočete
vedeti o početjih rimsko-katoliške
duhovščine.

Kaj so cvetke, kaj je plevel?

ZASTOPNIKI "GLAS SVOBODE".

ARKANSAS.
Za Alix: F. Krefel.
Za Huntington: J. Zupančič.
Za Jenny Lind in Fort Smith: J. Zajc

COLORADO.
Za Denver: E. Gorše.
Za Pueblo: M. Kochevar, B. Kirn.
F. Stupar.
Za Somerset: F. Ernožnik.
Za Sopris: F. Lukanič.

ILLINOIS.
Za Bradley: G. Staudohar.
Za Brereton: I. Petje.
Za Chicago: Victor S. Skubic.
J. Horžen.
Za De Pue: D. Badovinac.
Za La Salle: M. Brgles.
Za Livingston: F. Krek.
Za Lovington: F. Plazzotta in A. Zupan.

Za Pullman: J. Tisul.
Za So. Chicago: F. Klobočar.
Za Springfield: A. Pekol.
Za Staunton: J. Klaužar.
Za Waukegan in North Chicago: J. Gantar.
Za Witt: D. Sanuškar.

IOWA.
Za Buxton in okolicah: A. Pirnat.

INDIANA.
Za Clinton: J. Albrecht.
Za Indianapolis: J. Bruder.

KANSAS.
Za Breezy Hill: J. Lekše.
Za Dunkirk in Radley: L. Lekše.
Za Frontenac: J. Kolar.
Za Girard in Franklin: J. Žager.
Za Mineral in Stone City: P. Jurše.
Za Skidmore: J. Zakrajšek.
Za Yale in Pittsburg: L. Cvetko.

KENTUCKY.
Za Browder: L. Jeras.

MINNESOTA.
Za Aurora: J. Rožanc.
Za Biwabick: J. Delak.
Za Buhl: Joe Drobnič.
Za Ely: J. Judnič.
Za Eveleth: J. Pogačnik.
Za Hibbing: R. Kure.
Potujoči: Louis Wesel.

MISSOURI.
Za Naylor in okolicah: F. Levar.

MICHIGAN.
Za Baltic in okolicah: M. Likovič.
Za Calumet: Peter J. Spehar.
Za Detroit: Joe Kotar.

MONTANA.
Za Bear Creek: Jos. Jerman.
Za Butte: Jos. Kozan.
Za East Helena: F. Smith in Miss.
M. Stainer.
Za Red Lodge: A. Kozlarič.
Za Roundup: J. Cerovšek.

OHIO.
Za Barberton: J. Balant.
Za Cleveland: Ig. Smuk in F. Mež-narich.

Za Collinwood: F. Požel, J. Potočar.
Za E. Palestine: S. Čuk.
Za Girard: A. Strah.
Za Lorain: F. Azman.
Za Newburg: J. Križmanič.
Za Youngstown: Struther in Lowell-ville: Math Slabe.

PENNSYLVANIA.

Za Adamsburg: M. Pompe.
Za Bessemer: J. Serjak.
Za Broughton: J. Žitnik.
Za Burdine, Federal in Presto: J. Taučar.

Za Canonsburg in okolicah: B. Godec.
Za Imperial: M. Mladkovič.
Za Claridge: A. Pracek.
Za Conemaugh: F. Dremelj.
Za Darrah: J. Hauptman.
Za Forest City in okolicah: F. Leben.
Za Greensburg: F. Matko, bartender.
Key Stone Hotel.

Za Dunlo in okolicah: L. Strle.
Za Cliff Mine: M. Petrich.
Za Johnstown—Cambria: J. Pavlov-čič.

Za Johnstown—Moxham: J. Kocjan.
Za Lloydell: J. Culkar.
Za Manor in okolicah: F. Demshar.
Za Fitz Henry in okolicah: F. Juvan.
Za Casselman, Garrett in Rock-wood: L. Kveder.

Za Herminie No. 1 in okolicah: Ign. Kolar.

Za Wick Haven: Jos. Lenček.
Za Willock: Jos. Maček.
Za McDonald: F. Miklaudič.
Za Export: J. Prostor.
Za Marlanna: M. Čebašek.
Za Moon Run: Jos. Seme.
Za Morgan: J. Pleteršek.
Za Pittsburgh: F. Starman, A. Sker-betz in A. Zidanšek.
Za Reading: I. Križan.
Za Sharon: J. Pavlenich.
Za West Newton: B. Vertačnik.
Za Yukon: J. Widmar.
Za Jerome: J. Rozman.
Za Irwin, Herminie II. in Wendel: F. Šeks.

Za Midway in okolicah: M. Strupek.

UTAH.

Za Koenlworth: J. Juvan.
Za Sunnyside: J. Lončarič.
Za Winterquaters, Scofield in Clear Creek: J. Zajc in Mike Kerstnik.

WASHINGTON.

Za Black Diamond: J. Plavec.
Za Taylor: R. Gradšnik.

WISCONSIN.

Za Milwaukee: John Lenko.
Za Sheboygan: F. Stančar.

WYOMING.

Za Rock Springs: M. Batič in A. Justin, L. Demišar.
Za Sublet in okolicah: F. Kolar.

W. VIRGINIA.

Za Thomas: M. Hribar.

POTUJOČI:

Za Vzhod: M. Kranjc.
Za Zapad: A. Jeram.
Za Severo zapad: J. Keržič.
Za vzhod: Bombač.

Severov Želodčni Grenčec

(Severa's Stomach Bitters)

je izborno zdravilo za slab želod-
dec in prebavne nepravilike.

Ustvari zdravo slast,
Pospešuje izlečevanje
sokov.
Odpravi neprebavo.
Povrne naravno moč.

Dobra tonika za onemogle
ljudi.

Cena \$1.00 steklenica.

Severov Balzam za pljuča

(Severa's Balsam for Lungs)

je prestal izkušnja že več nego
eno tretjino stoletja. Uživate
ga kadar Vas nadleguje

prehlad, kašelj,
davnica ali vnetje
sapnika.

Poskusite to zdravilo.

Cena 25 in 50 centov.

Na predaj so v vseh lekarnah.
Vprašajte za Severova. Ako jih
nima Vaša lekarna, naročite jih
od nas. Za znesljivi zdravniški
svet pišite na

W.F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

ZDRAVI ZOBJE
CLEVELAND CLEVELAND
so prvi pogoj veselemu razpoloženju. Vsako pokvarjenost zobov za-
trite v korenini in prihranite si mnogo bolečin kakor tudi stroškov.
Mi smo si po večletnem delovanju pridobili simpatije vseh tukajšnjih
Slovencev. Ne zapujate svojega zdravja ljudem, katere ne poznate,
pridite v domači urad, kjer vam postrežejo z slovensko žensko po-
strežbo. Vprašajte svojega soseda!

DR. A. A. KALBFLEISCH
6426 St. Clair Ave.
CLEVELAND CLEVELAND
Odprto od 8 zjutraj do 8 zvečer

Solidna slovenska trgovina
V zalogi imam vso zlatino in srebrnino, kar jo-
spada v to stroko. Popravilam tudi ure in drugo.
V zalogi imam tudi gramofone, slovenske, hrvaš-
ke, nemške in angleške plošče. Se priporočam.
Za vse pri meni kupljeno blago jamčim.

FRANK ČERNE
6034 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

GLAS SVOBODE CO. 3622 W. 26. STREET, CHICAGO.
POŠLJITE mi ..... brošur: "Škof proti župniku", za
kar prilagam .....
POŠILJAM podporo za lastno tiskarno .....
NAROČNINO za Glas Svobode .....
Skup. ....
Ime prilme .....
Naslov .....
Mesto in država .....
Sem star ali nov naročnik

Groceristi in mesarji pozor!
Mladenič, pošten, treznega miš-
ljenja in čednega, značajnega ve-
denja in zelo priporočljiv bi rad
nastopil kje kako službo v groce-
riji ali mesnici. Fant do sedaj še
ni delal v štoru, a v resnici je pri-
čakovati od njega prav lepe uspe-
he, ker je zelo pripraven, delaven
in pošten. Za naslov pišite na u-
pravništvo tega lista. 2-28

Slovenskim gostilničarjem in
trgovcem priporočam
BINGO CIGARE
CHARLES HLAVA, izdelovalec
2342 So. Kedzie Ave., Chicago.
Telefon Lawndale 5616

Ustanovljena leta 1908.

Inkorporirana leta 1909.

Glavni urad na: 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.

GLAVNI ODBOR:

ANTON MLADIČ, predsednik; 2348 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
 ANTON FISHER, podpredsednik; Globe, Arizona, Box 503.
 JOSEPH BENKO, tajnik; 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill.
 WILLIAM RUS, zapisnikar; 11224 Fulton Ave., Chicago, Ill.
 JOHN KALAN, blagajnik; 341 — 6th St., Milwaukee, Wis.

NADZORNIKI:

FERDINAND GLOJEK, (pred.); 453-53rd Ave., Milwaukee, Wis.
 ANTON DULER, 238 — 136th St., Chicago, Ill.
 MARTIN KONDA, 3622 W. 26. St., Chicago, Ill.

POROTNIKI:

AUGUST KUŽNIK, 8323 Connecticut ave., S. E., Cleveland, Ohio.
 JOHN BATICH, Box 208, Claridge, Pa.
 JOE CVETKOVIČ, 810 W. 4th St., Michigan City, Ind.

POMOŽNI ODBOR:

ANTON SLOGAR, 4144 W. 16. St., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 11355 Fulton ave., Chicago, Ill.
 JOHN JEREB, 321 — 136. St., Chicago, Ill.
 FRANK GODINA, 1441 Fullerton St., Chicago, Ill.
 MOHAR MLADIČ, 2603 Lawndale ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIKI:

DR. ALOIS M. ZAHORIK, 1846 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Vsa pisma in vprašanja za pojasnila naj se izvolijo pošiljati na tajnika
 Jos Benko, 11250 Indiana Ave., Chicago, Ill. Denarne (odpošiljatelj) pa na
 John Kalan, 341—6th St. Milwaukee, Wis.

Uradno glasilo je "Glas Svobode". Seja zadno sredo v mesecu, v Welky-
 evi dvorani, 1805 Blue Island ave.

DRUŠTVENI URADNIKI.

Št. 1. Chicago, Ill.: A. Samsa, pred.,
 1537 West 20th St.; Victor S.
 Skubick, taj., 2727 S. 42nd Ct.; V. Ku-
 rovick, blag., 3233 Sheffield Ave. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 2. Claridge, Pa.: V. Rednak, pred.,
 Box 462; J. Mlakar, taj., Box 68; S.
 Sturim, blag., Box 434. — Seja 2.
 nedeljo v mesecu.

Št. 3. De Pue, Ill.: M. Omerza, pred.
 B. 601; J. Omerza, taj., Box 651; D.
 Badovinac, blag., B. 341. — Seja vsa-
 ko 1. nedeljo v mesecu.

Št. 4. Black Diamond, Wash.: G.
 Podkrajnik, pred.; J. Charlach, taj.,
 Box 234; Ig. Potočnik, blag., Box
 715. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 5. Darragh, Pa.: M. Kuetz, pred.
 Box 36; J. Učakar, taj., Box 234;
 J. Hauptman, blag., Box 140. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 6. Winterquartes, Utah: F.
 Peček, pred., B. 106; M. Krstnik, taj.,
 Box 44; J. Mlakar, blag., Box 11. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 7. Arona, Pa.: V. Huter, pred.,
 B. 61; M. Rajer, taj., Box 53; N. Kot-
 tar, blag., B. 38. — Seja 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 8. McGuire, Colo.: A. Lak, pred.,
 B. 52; J. Zupančič, taj., Box 53; F.
 Skrbec, blag., B. 11. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 9. Leadville, Colo.: Jos. Lanich,
 pred., Box 972; Lud. Slak, taj., Box
 972; J. Poničkar, blag., Box 972. — Se-
 ja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 10. Moon Run, Pa.: V. Butje,
 pred., B. 271; G. Pivk, taj., Box 15;
 J. Mahne, blag., B. 57. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 11. Staunton, Ill.: J. Konchina, pred.
 B. 638; J. Koser, taj., Box 104; J.
 Prelogar, blag., B. 65. — Seja vsako
 2. nedeljo v mesecu.

Št. 12. Sublet, Wyo.: F. Petač, pred.,
 B. 97; J. Znanec, taj., Box 93;
 F. Hladun, blag., Box 115. — Se-
 ja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 13. Witt, Ill.: P. Kokalj, pred.,
 Box 342; V. Mažgon, taj., Box 475; L.
 Dervovšek, blag., — Seja vsako 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 14. Yale, Kans.: A. Rutar, pred.,
 B. 66; I. Kuplen, taj., Box 115; Fr. Še-
 tina, blag., B. 127. — Seja 2. nedeljo
 v mesecu.

Št. 15. Taft, Ill.: B. Papež, pred.,
 Box 43; R. Droč, taj., Box 198, Gran-
 ville, Ill.; A. Koman, blag., Box 43. —
 Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 16. Clinton, Ind.: A. Jarc, pred.,
 B. 130; F. Mrak, taj., Box 73; J.
 Tratnik, blag., B. 167. — Seja 1.
 nedeljo v mesecu.

Št. 17. Aurora, Minn.: F. Mahnič,
 pred., Box 2, Pineville, Minn.; V. Mi-
 kulich, taj., Box 21; J. Rožanec, blag.,
 Box 148. — Seja vsako 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 18. Girard, Ohio: F. Ban, pred.,
 B. 365; A. Strah, taj., Box 372; M.
 Lesković, blag., B. 510. Seja vsako 3.
 nedeljo v mesecu.

Št. 19. Chicago, Ill.: J. Tisol, pred.,
 11355 Fulton ave., Pullman, Ill.; W.
 Rus, taj., 11224 Fulton ave., Pullman,
 Ill.; F. Kostič, blag., 3366 — 91th St.,
 So. Chicago, Ill. — Seja zadnjo ne-
 deljo v mesecu.

Št. 20. Cleveland, O.: I. Marn, pred.,
 1107 E. 64. St.; A. Grobošek, taj.,
 6312 Carj ave.; A. Bolka, blag., 1138
 E. 63. St. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 21. Naylor, Mo.: F. Levar, pred.,
 in taj., Box 123; V. Dobnikar, blag.,
 B. 46. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 22. Indianapolis, Ind.: J. Pušnar,
 pred.; J. Markič, taj., 731 N. Warman
 ave.; M. Stanič, blag., 743 N. War-
 man ave. — Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 23. Orient, Pa.: M. Biščak, pred.,
 B. 98; J. Novšek, taj., Box 105; J.
 Gregorčič, blag., P. O. B. 51. — Seja
 vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 24. Milwaukee, Wis.: J. Krolnik,
 pred., 501 Park St.; J. Lenko, taj., 163
 Reed St.; L. Bergant, blag., 25. First
 ave. — Seja vsako zadnjo nedeljo v
 mesecu.

Št. 25. Reading, Pa.: A. Košmerl,
 pred., 901 Schukl St.; P. Kočvar, taj.,
 143 N. River St.; J. Košmerl, blag., 901
 Schukl St. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 26. Collinwood, Ohio: K. Kotnik,
 pred., 6321 Arcada ave.; J. Potočar,
 taj., 5624 Calcuta ave.; J. Luznar,
 blag., 15620 Calcuta ave. — Seja 2.
 nedeljo v mesecu.

Št. 27. Forest City, Pa.: J. Trček,
 pred., Box 419; Fr. Leben, taj., Box
 419; J. Šume, blag., Box 233. — Seja
 1. nedeljo v mesecu.

Št. 28. Madison, Ill.: F. Bukovac,
 pred., prednik in blagajnik, Box 222; E.
 Toftant, tajnik, Box 133. — Seja 1.
 nedeljo v mesecu.

Št. 29. Taylor, Wash.: J. Tevž, pred.,
 Box 48; G. Ermene, taj., Box 142; V.
 Hočvar, blag., Box 15. — Seja 2. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 30. Bishop, Pa.: J. Murgel, pred.
 Box; A. Renko, taj., Box 2, Cecil, Pa.,
 Washington Co.; A. Papič, blag., Box
 58, Cecil, Pa. — Seja 1. nedeljo v me-
 secu ob 2. uri popoldne.

Št. 31. Farmington, W. Va.: J.
 Fumič, pred.; J. Kubin, taj., Box
 252; Jos. Probič, blag., Box 218. —
 Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 32. Wenona, Ill.: J. Cesar, pred.,
 A. Žitnik, taj., Box 194; A. Jaklič,
 blag., Box 95. — Seja 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 33. Livingston, Ill.: F. Krek, pred.
 sednik; M. Gorenc, taj., Box 132;
 A. Švajcar, blagajnik, Box 148. —
 Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

Št. 34. Oregon City, Oregon: Fr.
 Sajevic, pred., 131 — 18. St.; F. Le-
 ben, taj., Box 307. — M. Škof,
 blag., Box 307. — Seja 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 35. Franklin, Kans.: J. Debelak,
 pred., B. 83; J. Žagar, taj., Box 83;
 M. Šetina, blag., B. 56. — Seja 4. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 36. Springfield, Ill.: I. Stember-
 ger, pred., 1513 Peerja, R.; A. Pekol,
 taj., 1406 E. Carpenter St.; A. Arvel,
 blag., 2108 E. Laurence ave. — Se-
 ja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 37. Lowber, Pa.: J. Zorko, pred.,
 R. 3. B. 91. W. Newton, Pa.: J.
 Sirc, taj., Box 36, W. Newton, Pa.; J.
 Grošelj, blag., Box 277. — Seja 3. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 38. Jenny Lind, Ark.: J. Lam-
 preht, pred., R. No. 3, B. 224; A.
 Lamut, taj., R. No. 3, Box 166; J. Pe-
 trič, blag., R. 3, B. 245. — Seja 2. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 39. Aguilar, Colo.: A. Kranjc,
 pred., B. 203; F. Požeri, taj., B. 203; A.
 Sumac, blag., Box 491. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 40. Ambridge, Pa.: V. Hafner,
 pred., B. 29; A. Uhernik, taj., Box 214;
 K. Grojzdek, blag. — Seja 2. nedeljo
 v mesecu.

Št. 41. Red Lodge, Mont.: M. Vuka-
 nič, pred., Box 22; A. Kauzlarč, taj.
 Box 32; B. Šnajder, blag., B. 319. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 42. High Bridge, Iowa: Jakob
 Iskra, pred., Box 1; M. Supan, taj., B.
 7; J. Slapar, blag., Box 1. — Seja 3.
 nedeljo v mesecu.

Št. 43. Virden, Ill.: F. Peterlin,
 pred., B. 410; J. Jurak, taj., Box
 426, A. Stopar, blagajnik, Box 231.
 — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 44. Baltic, Mich.: J. Cotič, pred.,
 Box 45; J. Perič, taj., Box 155; A.
 Gregorec, blag., Box 153. — Seja 1.
 nedeljo v mesecu.

Št. 45. San Francisco, Calif.: F. Šku-
 blo, pred., 591 Vermont St.; A. Šer-
 jak, taj., 1492 San Bruno ave.; J. Bel-
 las, blag., 2010 Polson St. — Seja
 vsako 1. četrtek v mesecu.

Št. 46. Chicago, Ill.: Antonija Lesar,
 pred., 2642 So. 41th Ave.; Anto-
 nija Ivanšek, tajnika, 1524 So. 41.

Court; Mary Skubic, blagajničarka,
 2727 S. 42nd Court. — Seja 4. nedeljo
 v mesecu.

Št. 48. Mulberry, Breezy, Hill Sta.,
 Kans.: M. Drmot, pred., P. O. B. 47;
 V. Blažič, taj., P. O. Box 16; S. Dudaš,
 blag., P. O. B. 62. — Seja 3. nedeljo
 v mesecu.

Št. 49. Winterquartes, Utah: A. Me-
 jaš, pred., Box 71; Antonie Orač, taj.,
 Box 171, Scofield, Utah; Francisa Ura-
 bič, blag., Box 20, Scofield, Utah. Seja
 3. nedeljo v mesecu.

Št. 50. Milwaukee, Wis.: F. Zavla,
 pred., 588 1/2 National ave.; K. Pre-
 sečnik, taj., 469 Reed St.; F. Kalan,
 blag., 341 — 6th St. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 51. Ravensdale, Wash.: F. Re-
 penšek, pred., Box 30; J. Ramshak,
 taj.; J. Arko, blag., Box 30. — Seja 2.
 nedeljo v mesecu.

Št. 52. Somerset, Colo.: J. Česnik,
 pred., B. 55; K. Ernočnik, Box 155;
 A. Majnik, blag., B. 106. — Seja 2. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 53. La Salle, Ill.: J. Novak, pred.,
 206 — 3. St.; F. Vidregar, taj., Rd. St.
 No. 1115 — 36. St.; F. Pirnat, blag.,
 1236 Main St. — Seja 1. nedeljo v
 mesecu.

Št. 54. Ely, Minn.: J. Judnik, pred.,
 B. 479; A. Bolka, taj., Box 42; A. Pe-
 rušek, blag., B. 441. — Seja vsako 3.
 nedeljo v mesecu.

Št. 55. Broughton, Pa.: M. Fajfar,
 pred., B. 117; M. Primožič, taj., Box
 113; F. Slovnič, blag., B. 48. — Seja 4.
 nedeljo v mesecu.

Št. 56 v Rock Springs, Wyo.: Fr.
 Kostanyšek, pred., Box 563; A. Po-
 točnik, taj., Box 563; J. Brtoncelj,
 blag., B. 151. — Seja 2. nedeljo v me-
 secu.

Št. 57. Barton, Ohio: Ant. Coran,
 pred., B. 17; F. Hribar, taj., Box 218;
 A. Brnet, blag., B. 30. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 58. Greenland, Mich.: L. Kos-
 mač, pred., B. 1; J. Gešell, taj., Box
 73; J. Brula, blag., B. 350. — Seja 3.
 nedeljo v mesecu.

Št. 59. Conemaugh, Pa.: M. Petric,
 pred., B. 181; M. Jager, taj., B. 102;
 J. Potokar, blag., B. 16. — Seja
 3. nedeljo v mesecu.

Št. 60. Pueblo, Colo.: F. Stupar,
 pred., 1208 Bervin ave.; J. Mig-
 lin, taj., 1235 Iovler ave.; G. Za-
 krajšek, blag., 117 E. Northern Ave.
 — Seja vsakiga 10. v mesecu.

Št. 61. Barberton, Ohio: J. Princ,
 pred., 140 Brody St.; F. Levstik, taj.,
 817 Wooster ave.; G. Kos, blag., 224
 High St. — Seja vsako 1. nedeljo v
 mesecu.

Št. 62. Lorain, Ohio: G. Petkovšek,
 pred., 1794 E. 29th ave.; F. Hreščar,
 taj., 1708 E. 28th ave.; J. Dugan, blag.,
 1721 E. 30th ave. — Seja 1. nedeljo v
 mesecu.

Št. 63. Sheboygan, Wis.: J. Kešman,
 pred., 1525 Indiana ave.; J. Pire,
 taj., R. Box 181; J. Bogataj, blag., 1322
 E. 7. St. — Seja 3. nedeljo v mesecu.

Št. 64. St. Michael, Pa.: I. Zvonarič,
 pred., Box 97; M. Podvorac, taj., Box
 121 Gambirna Co. St. Michael, Pa.; I.
 Štrifot, blag., Box 46. — Seja 3. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 65. Onanalinda, Pa.: A. Likovič,
 pred.; J. Zalar, tajnik, Box 2; J.
 Švelc, blag., Box 4. — Seja 2. nedeljo
 v mesecu.

Št. 66. Superior, Wyo.: A. Bandaž,
 pred., B. 284; Fr. Krašovic, taj., Box
 284; L. Grosser, blag., Box 341. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 67. Johnston City, Ill.: J. Slivnik,
 pred., B. 599; V. Pugelj, taj., Box 561;
 M. Smolič, blag., B. 561. — Seja
 1. nedeljo v mesecu.

Št. 68. Issaquah, Wash.: P. Kos,
 pred., B. 123; J. Kramer, taj., B. 176;
 J. Skerbinac, blag., B. 82. — Seja vsako
 1. nedeljo v mesecu.

Št. 69. Brewster, Ohio: F. Koprivec,
 pred., Box 115; L. Levstek, taj., Box
 233; M. Strah, blag., Box 123. — Seja
 3. nedeljo v mesecu.

Št. 70. Dunlop, Pa.: A. Strle, pred.,
 B. 12; A. Samac, taj., Box 208; J. Do-
 lez, blag., B. 161. — Seja 2. nedeljo v
 mesecu.

Št. 71. Marianna, Pa.: J. Milanič,
 pred., Box 251; M. Čebašek, taj.,
 Box 206; M. Malgaj, blag., B. 206. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 72. Taylor Springs, Ill.: R. Bac-
 ki, pred., B. 133; J. Janžekovic, taj.,
 Box 132; J. Krehn, blag., B. 198. —
 Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 73. Girard, Ill.: A. Hrvatin, pred.,
 Box 1; F. Gašparac, taj., Box 3; F.
 Stimac, blag., Box 38. — Seja 1. ne-
 deljo v mesecu.

Št. 74. Johnstown, Pa.: J. Tegelj,
 pred., 1175 Virginia Ave.; M. Štru-
 kelj, taj., 812 Chestnut St.; M. Logar,
 blag., 768 Coleman Ave. —

Št. 75. East Helena, Mont.: M.
 Strajner, pred., B. 75; F. E. Mihelich,
 taj., Box 75; M. Strajner, blag., B. 75.
 — Seja 7. nedeljo v mesecu.

Št. 76. Roundup, Mont.: M. Keržan,
 pred., Box 22; M. Mežnarik, taj.,
 Box 85; J. Cerošek, blag., Box 144. —
 Seja 2. nedeljo v mesecu.

Št. 77. Cherokee, Kans.: L. Prelož-
 nik, pred., E. S. Mail 65; J. Cestnik,
 taj., B. 65; J. Premk, blag., B. 1. —
 Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

Št. 78. Breerton, Ill.: J. Črne, pred.,
 B. 23; J. Črne, taj., Box 23; J. Petje,
 blag., B. 113. — Seja vsako 3. nedeljo
 v mesecu.

Št. 79. East Palestine, Ohio: J. Čof,
 pred., Box 115; F. Miklavčič, taj.,
 Box 291; J. Čuk, blag., Box 145.

Št. 80. Herminie, No. 1, Pa.: J. Ko-
 lar, pred., Box 73; F. Osterman, taj.,
 Box 132; J. Bedek, blag., Box 61. —
 Seja vsako zadnjo nedeljo v mesecu.

Št. 81. Blwabik, Minn.: F. Karš,
 pred., Box 107; J. Delak, taj., Blwa-
 bik, Minn.; M. Vidas, blag.

Št. 82. Gilbert, Minn.: A. E. Gnjev-
 da, pred., Box 23; J. Muhvič, taj., Box
 26; F. Gimpel, blag., Box 6.

Št. 83. Roslyn, Wash.: A. Janaček,
 pred., B. 188; J. Šnajder, taj., B. 212;
 J. Pleše, blag., Box 212. — Seja vsako
 2. nedeljo v mesecu.

Št. 84. Cumberland, Wash.: M. Lo-
 kovšek, pred., B. 32; J. Umeš, taj., B.
 34; J. Podkrajnik, blag., B. 22. —
 Seja 4. nedeljo v mesecu.

Št. 85. Renton, Wash.: J. Semrov,
 pred., B. 1358; J. Kovarčič, taj., Box
 1052; F. Pečnik, blag., Box 1052.

Št. 86. Herminie No. 2, Pa.: J.
 Kralj, pred.; F. Nemec, taj., No. 3,
 Box 106, Irwin, Pa.; V. Dreshar,
 blag., B. 153. — Seja vsako 1. nedeljo
 v mesecu.

Št. 87. Cleveland, O.: J. Polanc,
 pred., 1101 E. 63. St.; A. Naglič, taj.,
 986 E. 79th St.; T. Jereb, blagajnik,
 1268 E. 56th St. — Seja 3. nedeljo v
 mesecu.

Št. 88. Panama, Ill.: J. Ferjančič,
 pred., Box 10; F. Petrič, taj., Box
 785; F. Kmet, blag., B. 704. — Seja
 vsako 2. nedeljo v mesecu.

Št. 89. Sygan, Pa.: J. Blekač, pred.,
 Box 513, Morgan, Pa.; J. Pleterssek,
 taj., Box 27, Morgan, Pa.; L. Verdinek
 blag., B. 172, Bridgeville, Pa. — Se-
 ja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 90. Washoe, Mont.: F. Rihard,
 pred., P. O. Bear Creek, Mont.; J. Le-
 skovec, taj., P. O. L. Čadež, blag., —
 Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 91. Black Diamond, Wash.: M.
 Petchnick, pred., B. 4; A. Tratnik,
 taj., Box 310; Ana Plavec, blag., B.
 644. — Seja 1. nedeljo v mesecu.

Št. 92. Cle Elum, Wash.: J. Petkov-
 šek, pred., Box 536; L. Oman, tajnik
 in blagajnik, Box 521.

Št. 93. Globe, Ariz.: J. Pavlic, pred.,
 B. 503; I. Jerčinovic, taj., Box 1001;
 A. Pugelj, blag., B. 1366. — Seja vsa-
 ko 3. nedeljo v mesecu.

Št. 94. Cleveland, O.: A. Kos, pred.,

"Glas Svobode"

(THE VOICE OF LIBERTY)
WEEKLY

Published by **M. V. KONDA & CO**
3622 W. 26 Street Chicago, Illinois.

Subscription \$2.00 per year.
Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiselní list za slovenski
narod v Ameriki.

'GLAS SVOBODE' IZHAJA VSAKI PETEK
in velja

ZA AMERIKO:
Za celo leto.....\$2.00
za pol leta.....\$1.00
ZA EVROPO:
Za celo leto.....\$2.50
za pol leta.....\$1.25

NASLOV ZA DOPISE IN POŠILJATVE JE
GLAS SVOBODE
3622 W. 26 STR. CHICAGO, ILL.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnik
da nam natančno naznanijo poleg novega tudi
stari naslov.

KONEC TURČIJE — IN AV- STRIJE?

Tedaj Turčija je rešena; in to je dobro. Dolgo, dolgo časa se je Turčijo nazivalo "bolni mož". Bolezen sama na sebi ni najhujša, toda bolezen Turčije je že davno prešla v hiranje. Hiranje je za bolnika vstrajna muka, ter postane za neprizadetega s časoma naravnost neznosna. Prišli bi v položaj, da bi preiskali, v koliko so mohamedanske dežele sploh sposobne, da bi prepuščale prostor za kak zdrav razvoj.

Oni trije milijoni mohamedancev, so dosti dolgo ovirali kulturni razvoj na Balkanu. Od teh treh milijonov je bilo sicer samo kakih 700,000 turko-ugriškega plemena, pretežna večina balkanskega naroda je slovanska ali pa zdavna že slavanizirana. Nemohamedanci so v premoči s številom; oni imajo pravico do svojega narodnega razvoja in ne more se tajiti, da so v veliki meri sposobni za razvoj, in naj si to bude v kateri smeri že bode.

V poslednjih desetletjih so od Turčije ločeni člani zadostno dokazali svoje razvojne zmožnosti. O vrlinah Srbov in Bolgarov se ne more več dvomiti, in prepričani smo, da si bodo svojo pot naredili. Njih osvobodjenje ne leži samo v njih lastnem narodnem interesu, marveč je tudi v interesu Evrope. Narodna samostojnost Balkanskih narodov je edina možnost, da se konec stori vednim ruskim spletkarijam na Balknu.

Kar bo še po največjih naporih evropskih velesil na evropejski zemlji turškega ostalo, ne more več biti trajna ovira za Balkanske narode, da se v notrajnosti okrepijo in razvijejo svojo moč. In prišel bo dan, ko bo tudi le-ta poslednji ostanek turškega gospodstva izginil iz Evrope.

Do tukaj bi bilo dobro. Toda sedaj se pojavi vprašanje, katero staviti Avstrijancu morabiti ni umestno, Turško vprašanje je rešeno ali vsaj toliko kot rešeno. Sedaj pa pride na plan avstrijsko vprašanje. Kdor zgodovino pozna, ve, da so bili nekoč časi, v katerih se ni videla nemožnost, da bo Avstrija postala dedič Turčije. Kakor pa stvari danes stojé, moramo vprašanje staviti, če ne bo tudi Avstrija nastopila dediščino usode Turčije. Tako naziranje izgovoriti, je morabiti nepatriotično, toda ne moremo si ikaj, da ne bi naravnost povedali naše mnenje. Bližnjakotne so tudi na dvoru v Carigradu tistih par pametnih glasov tolmačili za nepatriotične, ki so opozarjali na prišedšo nevarnost za turško gospodstvo ter silili na času primerne reforme. Naj si bo.

O znanih stvareh nočemo tu podrobno govoriti; ali hočemo samo omeniti, ker so potrebne za to, kar hočemo povedati. Avstrija ni popularna, še manje pa priljubljena na Balkanu. Namesto da bi na Balkanu vodila politiko moralne osvoboditve, je Avstrija že desetletja vse storila, da se na Balkanu omrzi.

Kakaa ogorčena vojna se je vodila proti srbskim praščem, govedi itd. vse pod pretezo, da se pospešujejo interesi avstrijske živinoreje. Po desetletja dolgi v tem smislu vodeči gospodarstveni politiki znajo danes reči: "Mi nismo nič koristili naši živinoreji, našemu industrijskemu razvoju smo pa globoke rane vsekali Mi

smo pač s tem ovirali gospodarski in kulturni razvoj samostojnim Balkanskim državam, brez vsake koristi za nas. Mi smo našo industrijo oplasil in jo naredili bolj jaboljivo in smo, — po naravi obdarjeni kot malo dežel, — konečno postali ubogi deželjani."

Toda zgodilo se je še vse hujše. Ko je nam Evropa leta 1878 Bosno in Hercegovino v upravo izročila, prevzeli smo tudi nalogo, da vpravdomo razmere zemljiške posesti, in izvedemo osvoboditev kmetov. Ko je tedaj leta 1908 prišlo, na dnevi red vprašanje aneksije teh dežel, bilo je s strašno razločnostjo jasno, kako smešno malo je v tej smeri storila avstrijska vlada. V tridesetih letih! A tudi v drugih razmerah je vlada silno malo v tem času storila, da bi iz teh dežel ustvarila moderno politično občinstvo. Novi deželi se je z aneksijo morala dati nova ustava. Tridesetletna neomejena uprava avstrijskih oblasti niso zamogle ustvariti takih razmer, ki bi privlekle ljudstvo na višjo stopinjo politične naobrazbe. Politična svoboda, kakor tudi redne šolske razmere manjkajo popolnoma v teh deželah. Vsi se namišljajo sliko vitosti se zna reči: Avstrijska vlada in uprava je v Bosni in Hercegovini bankrot.

Dalje: ker tako hoče neka madžarska plemenita družina, katere vse bistvo obstoji v razpisnem šovinizmu, se postopa z Hrvaško, kot s ravnokar prisvojenjo deželo. Hrvaška ima svojo ustavo, a dejansko pa vlada absolutno ban, vsakokratni zaupnik madžarskega vladajočega batjarstva. Sedaj, oziroma v zadnjem času vladajoči, čuvaj je ustavo lopovski odstranil. Nekaznovano mu je časopisje očitale osebno korupcijo. Na Hrvaškem živijo Hrvati in Srbi, dva naroda, ki se po veri in pisavi razločata, a si po plemenu bližje stojita, kot Švabi in Alemeni.

Ali Srbi in Hrvati in Slovenci, kateri so si zopet samo po jeziku ali narečju različni, prebivajo tudi v Južni-Ogrski, Dalmaciji, v Istriji, na Primorskem, na Gorškem in Gradiški, na Kranjskem, na Južno-Štajerskem in v delu Karoškega. Vsi le-ti stremijo, — če tudi odkrito ne pokažejo, — k združenju med seboj in s Srbi na Balkanu.

Ako tedaj slovanske države na Balkanu zasledujejo politiko svobode in narodnega razvoja, po tem bodo trajno močnejše nasproti avstrijskemu tlačanstvu in reakciji.

Toda kakoršno jugoslovansko politiko delajo Jugoslovani, baš tako delajo Poljaki poljsko politiko, Rutenci rutensko politiko, klerikaleci — da bi jih vrag — delajo politiko za svoj žep, Nemci za "Vsenemško" itd. Tedaj, kdo v Avstriji dela avstrijsko politiko?

Dne 17. decembra 1912 je rekel slovensko-klerikalni obstrukcionist v proračunskem odseku, poslanec Korošec, ki se je proti temu postavil, da se v slovenskih deželah nastavlja nemški uradniki: "Mi ne bomo dalje trpeli, da bi se na slovenski zemlji, tam kjer se slovanski kruh je, tujce za uradnike nastavlja." Seveda te besede iz ust klerikaleca, se ne sme smatrati za resne, toda vseeno osvetljujejo položaj Avstrije bolje, kot dolge in široke govorance. In kar je najvažnejše je to, da to ni mnenje samo Jugoslovanov. Slično so že govorili vsi avstrijski narodi. In če se sedaj Nemci vedejo kot avstrijski patrioti, tako ni letem preveč važnosti prištevat. — Pruski petolizniki so pošlali črnoljti; toda za koliko časa? Pride čas, pride drugo mnenje. To vse je odvisno od političnih razmer.

Je pa še ena pot za Avstrijo, ki bi vodila v znamenito bodočnost. Ta pot se nahaja v ustanovitvi narodne-zvezne države. Se ve, to bi pomenilo razbiti zgodovinske province, kar bi toliko bilo, kot demokratizacija, to pa zopet pomeni svobodo in kulturo.

Ali so kje znamenja zato, da se razvoj avstrijske politike v tej smeri giblje? Mi tega ne vidimo. Če se ne bo krenilo na to pot, tedaj bo "bolni mož" bližnje generacije Avstrija. Marsikdo naj se s tem tolaži, da je bolna Turčija tudi dolgo živela; toda ali je bilo to življenje? In bodo li politični

razvoji prihodnosti tako počasni, kot popred? Konečno so pa narodi Avstrije v vsem na veliko višji stopinji, kot so bili narodi Turčije.

Avstrija stoji na osodnem preobratu. Njena bližnja bodočnost je odvisna od sile, koja zamore zapostaviti, da reši narodni problem.

ODMEV IZ PENNSYLVANIJE.

Veliko imamo ljudi, ki hrepenijo po bogastvu, posebno takim ki so ga spravili skup trpin — mezdni sužnji — za slučaj potrebe v kakš nesreči.

To koristolovstvo izvira iz pohlepnosti in obstoji na podlagi senzacijskih in nerazodnih špekulantov, ki mislijo, da so absolutni "ego", in nič drugega.

Žal, da moram konstatirati, da se pri nekaterih zvezah (podpornih organizacijah) ponavlja stari proces, ki so ga občutile že razne druge napredne in katoliške organizacije. Tak proces se je pričel pri SDPZ v Conemaugh. Čudno, ker tamkaj ni črne roke rimske bande, so pa koristolovci črne zavisti, ki se ne brigajo za drugo kot kako bi žrlj žulje delavcev-trpinov kako bi uničili zgradbo zavednega delavstva, katero so zgradili pred petimi leti na čast kulturi, bratstva in človekoljubja. Nekaj obstoji še danes — žal samo ime, ker delovanje glavnih odborov, iz- vzemši glavnega tajnika in par drugih, ki živijo v okrožju, je postalo (sodeč v splošnem) sramotno za slovenski delavski razred v Ameriki. Zgodovinski namen o porabi sredstev dokazuje njihovo početje.

Prve seje pod vodstvom takratnega odbora in sedanjih voditeljev so vsebovale frazarstvo. Eden se je izrazil: Če v Chicago kadijo cigare, zakaj ji jih pa mi ne? Zopet drugi je rekel: Ako bi bil jaz blagajnik SNPJ vam takoj dam \$200 itd. Pravi boj pa se je vršil pri določitvi glasila Zveze. Pisalo se je na vse liste. Proletarec je odklonil, ker je poznal ljudi in voditelje Zveze, ki si še danes flikajo žep. Proti sprejemu Glas Naroda se je obče protestiralo pri vsaki seji, dokler ni prišlo do konkretnega sklepa, da se vzame za glasilo tisti list, ki bo odgovarjal načelom Zveze. Glas Svobode je postal glasilo in sicer le do prve konvencije, ker med tem časom je imel sedanjí blagajnik in takratnik tajnik in "vse" prav živahno in zahrbljeno korespondenco s G. N. glede glasila po konvenciji. Od druge strani je iz črne zavisti in brez vsacega povoda ruval proti Glas Svobode — seveda samo iz oziroma conemaughške popularne palače. Njegov namen je bil da postane po konvenciji glasilo G. N., on pa aktiven tajnik ali blagajnik Zveze, na kar si nabavi šifkartaški urad, javni notarijat — vse na stroške drugih. Ker so bila sredstva v doseg tega jako ovirana, je pričel neko politiko in ž njo si pridobiti absolutno moč pri Zvezi po konvenciji. Ravno v tistem času se je organizirala v Chicago SSPZ in to je bilo zanj kot nalašč. Izmislil si je, da en list ne more biti ob enem glasilo dveh podpornih organizacij, kar je tudi očitno pokazal na prvi konvenciji.

Prišel je tako: Veliko sem korespondiral s Kondatom zaradi nadaljnjega glasila naše Zveze, prejel pa sem navadno odgovor, da naj delujemo na to, da se zvezi združiti, ker je potrebna še ena napredna in neodvisna organizacija. (Op. pisca: Ta združitev bi pokazala, da je bilo glavnim odbornikom v resnici korist delavev pred vsem pred očmi, ne pa samo lastni žep oziroma služba.)

Pajk je bil pripravljen za združenje samo pod pogojem, da ostane on voditelj in glavni urad pa v Conemaugh. Ker tako ni šlo, kot je on hotel, je protestiral proti združitvi in tako sistematično spravil celo konvencijo na svojo stran, ne da bi prinesel kakke dokaze o tem kar je govoril. Na konvenciji je bila sprejeta resolucija proti Glas Svobode in Martinu V. Konda. Glasilo je postal Gl. Nar. Konvencija je sklenila, da se pošlje resolucija na Glas Svobode, toda prejel je niso, ker jo je sobrat Pašk pozabil vreči v poštni

nabiralnik. (!) S tem je bil pesek nasut celi takratni delegaciji. Iz gotovih virov pa vem, da takratni tajnik ni vodil nobene korespondence z uradniki SSPZ, pač pa s Glas Svobode, na kojih pisma pa še ni hotel odgovarjati, kot edino to, da se oni združijo s Chieaško Zvezo, ako ostane glavni urad v Conemaugh in ves glavni odbor, čikaški odbor pa odpade, s čemur je pokazal kaj je njegov cilj in koliko mu mar skupna korist združenega članstva — delavcev. Nasprotno pa je korespondiral prav pridno s G. N. Kaj je bilo njemu mar za člane in vse drugo, njegov glavni namen je bil, da si postavi dober temelj, katerega pa ni kaj preveč trdno podzidal!

Vse njegovo delo priča, da ni vreden drugega kot javnega zaničevanja, ker sad njegovega delovanja je dozorel, to smo slišali iz ust raznih članov naše Zveze in tudi od sedanjega glavnega tajnika SDPZ.

Kaj je storiti nam zavednim delavcem? Iztrebimo iz naših organizacij vse kar je sebično in slabo in nastal bo konečni mir.

Štefan Zabrie,
član dr. št. 6 SDPZ.

Uredniški dostavek: Ni naš namen vtikavati se v razmere SDPZ, ki sedaj vladajo, ker se pa je toliko govorilo proti G. S. in tudi sklopalo vse po zaslugah tistega, kateremu smo pomogli, da je nastala SDPZ, pa bomo odprto povedali, kar nam je prišlo pod roko že pred leti. Ko se je ustanovila S. D. P. Z. in kmalu na to tudi S. S. P. Z. smo se trudili na vse načine, da bi se dve podporni organizaciji združili. SSPZ in nje uradniki so bili zato, da se Zvezi združiti, edino takratni tajnik SDPZ se je hinavsko zvijal in konečno privolil, da se "njegova" Zveza združi s SSPZ in sicer samo pod pogojem, da ostane glavni urad v Conemaugh. Iz raznih vzrokov se temu ni moglo ugoditi, ker Conemaugh nikakor ni nobena centrala, pač pa je bil odbor SSPZ pri volji združiti se, ako ostane sedež Zveze v Chicago, uradniki pa se izvolijo izmed delegatov. Pribito je, da razna društva, ki sedaj spadajo k SDPZ ne bi bila nikoli pri tej Zvezi, ako ne bi trdno pričakovala, da se SSPZ in SDPZ združiti. Gospodu takratnemu tajniku S. D. P. Z. je bilo proketo malo ležeče na tem, da se Zvezi združiti, bil je naravnost nasproten, ker njemu je bilo več na tem kako vzdržati sebe na površju, kot pa da bi pospešil združenje. Le njegova sebičnost je preprečila združenje in to se je sedaj pokazalo in to se je razvidelo iz sklepov prve konvencije SDPZ. Kako je on spletkaril in potegnil za nos delegate SDPZ najbolj dokazuje zapisnika prve konvencije obeh Zvez.

V zapisniku prve konvencije SSPZ najdemo med drugim sledeče: "Čita se zapisnik Glavnega odbora in tudi pisma oziroma korespondenca s SDPZ. Delegatje so se zgražali nad impertinenco Conemaughške Zveze (Pajkom) in so sklenili, da vsa od SDPZ na našo Zvezo došla poročila romajo v koš, kakor so oni sklenili glede naših! Kako je prišel Glas Naroda do Glasila SDPZ nam je vse znano do pičice. Gospodu Pajku, ki se je znal tako moško hliniti in za hrbotom praskati izrekamo tem potom lepó hvalo. Tudi G. N. se mu lahko zahvali. Podrobnosti o tem ne bomo pisali, ker o tem, kako se je na konvenciji godilo, čvkačo celo vračbi po strelah okolice Johnston in Conemaugh.

Glas Svobode kot tedanje glasilo obeh Zvez je delal vedno in povsod v prosep obeh organizacij. Tega nam ne more zanikati noben človek, kajti stara društva sama lahko povedo, da so bila ustanovljena večji del radi agitacije Glas Svobode. Razumen človek pa nam tudi ne bo zameril, če smo delovali in zastavili vse moči zato, da bi se te dve Zvezi združili. Ko nam ne bi g. Pašk s svojim nizkotnim spletkarjenjem prekrizal računa, ne nam v škodo, ampak vsem članom obeh Zvez, bi se lahko ponašala združena Zveza s podvojenimi močmi in blagajni in člani.

Iz tega se razvidi kam zapelje narod en sam sebičnež.

CLEVELAND.

Slovenska ameriška metropola se živahno razvija. Poleg starih društev se ustanavljajo nova in v vseh vlada veselo delavno razpoloženje. Narod se je pričel zavdati, da le organiziran si more zboljšati svoj bedni položaj. Tu kjer se narod združuje, napreduje tudi gospodarsko in danes imamo pač lepo število slovenskih trgovin. Marsikateri slovenski obrtnik si je pridobil sicer skromno, toda samostojno eksistenco. Sledeč nasvetu prijateljev in znancu sem otvoril tudi jaz krojačnico in čistilnico oblek v zavesti, da bodejo moji številni znanci in prijatelji privoščili tudi meni grizle kruha. Izdelujem raznovrstne obleke. Čistim in likam moške, kakor tudi ženske obleke. Ako imate zanemarjeno obleko, ne zavrzite jo, temveč prinesite jo k nam in mi vam jo za male novce popravimo. Nobeno delo ne ide iz naših rok, dokler nismo znjnim zadovoljni mi, kakor tudi vi. Ali nas obiščete?

IGNAC SMUK,
4706 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Velik požar. Iz Monce poročajo: V nedeljo zjutraj je v parnem mlinu Bardone izbruhnil požar, ki je vpepelil trinadstropno poslopje, vse zaloge in skladišča. Škoda znaša 350,000 lir.

ZA SLOV. ZAVETIŠČE.

Nabiralec F. Bencina. Darovalci: po \$5.00 z besedo pet dolarjev J. Pirnauer, Jakob Streiner, po \$2 Fr. Bencina, po \$1 Anton Smith, J. Kovach, J. Lazar, J. Leonard, J. Streiner, F. Smith, P. Hrella; po 50c: Jos. Oražem, Fr. Prebil, Fr. Balkovetz, Jos. Mihelich, Fr. Persich, Fr. Lušin, Fr. Streiner, M. Ovar; po 25c: P. Shutte, John Molle, M. Ogolin, Karol Rihtar. — Skup \$24.00.

Mrs. M. Oven 75c. — Svoto \$24.75 smo izročili Začasnemu odboru, v katerega imenu izrekamo vsem darovalcem: Iskrena hvala!

Kožne in lobanjske nepravilike.

"Moj obraz je sedaj brez vseh grdih opahkov in nisem več nadlegovana z luskinami," piše Mr. Sigmund Karnas, 165 Como Ave., St. Paul, Minn. "Naročam še šest kosov Severovega Zdravilnega Mila in Severovega Crema za moje znance, ki jih hočejo poskusiti. Oboja sta mi toliko pomagala, da se ne morem zdrževati pisati Vam o njihovih učinkih." — Na prodaj v lekarnah. Cena vsacega 25 centov. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

(Advertisement)

Celoletna naročnina na "Glas Svobode" je \$2.00 (dva dolarja).

NEBO
CORK TIP
CIGARETE

Dobra kakovost

Lahke

Turške Cigarete

10 ZA 5c

Za dobiti v vsih opaladah

Najbolše na svetu.

ESTABLISHED 1760

Največja in najstarejša lekarna v Chicago
C. G. FOUČEK

Lekarnar 25 let
1801 Center ave., vogal 18. cesta

Kedar potrebujete zdravila, ali lekarsko pomoč pridite k meni, kjer vam najboljše postrežem.

V moji lekarni uradujejo skušeni češki-slovenski zdravniki in njihove recepte izgotovim natančno.

V moji lekarni se nahaja pošta že nad 14 let in v katerem času smo odposlali nad 10 milijonov kron. Prejemam hranilne vloške in plačam 3% obresti. Denar dvignete kedar hočete.

C. G. Fouček

1801 Centre Ave.

CHICAGO

Prodajam šifkarte za vse linije in izdelujemo vse notarske pesle, kot: pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice, potrdila itd. Vselej se obrnite do nas z zaupanjem.

NAJVEČJA SLOVANSKA TISKARNA V AMERIKI JE

NARODNA TISKARNA

2146-50 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL.

TEL. CANAL 445

Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

•••••

Dajte izdelati svoje tiskovine pri

"SPRAVEDLNOST"

1825 Loomis St. Telefon Canal 1015

Cene zmerne — Delo solidno

"SPRAVEDLNOST"

EDINI ČEŠKI, UNLSKI DNEVNIK STANE 10C. NA TEDEN.

Slovenska Delavska Podporna in

Penzijska Družba

Ustanov.

Inkorp.

21. nov. 1909

15. marca 1910.

MADISON, PENNSYLVANIA

GLAVNI ODBOR:

PREDSEDNIK: Martin Jager, L. Box 102, Conemaugh, Pa.
PODPREDSEDNIK: J. Zakrajšek, R. R. 3 Box 57 Columbus, Kans.
TAJNIK: Jos. Hauptman, Box 140, Darragh, Pa.
ZAPISNIKAR: Jos. Mostar, Box 120, Adamsburg, Pa.
BLAGAJNIK: John Gantar, Box 286, North Chicago, Ill.

NADZORNI ODBOR:

ALOJZ FLERE, predsednik, Box 121, Adamsburg, Pa.
MATH PETRICH, I., Box 183, Cliff Mine, Pa.
HENRY LAMUTH, II., Box 114, Marianna, Pa.

POROTNI ODBOR:

JOHN LEKŠE, predsednik, Box 94, Mulberry, Breezy Hill Sta. Kan.
ALBERT ŠVAJGAR, II. Box 146, Livingston, Ill.
JOHN GOMILAR, III., R. F. D. No. 3 Box 144A, Johnstown, Pa.

POMOŽNI ODBOR:

MARTIN HORVAT, Box 140, Darragh, Pa.
ALOJZ ŽAGAR, Herminie, Pa.
MARTIN PUMPE, Box 130 Adamsburg, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. Geo. Boehm, Arona, Pa.

Glasilo je "Glas Svobode."

Vsem društvam oziroma dr. uradnikom na znanje, da v poslej pošiljajo denar na sedanjega blagajnika.

NRAVNOST V SREDNJEM VEKU.

Dr. M. Roemer.

Vzdrževati strah božji in pravost je vsekakor hvalevredno delo, verovati pa, da bodo prosperovala ta načela boljše, ko pridejo klerikalne moči tudi v praktičnem življenju do prve besede, je največja zmot. V srednjem veku, n. pr. v 14. in 15. stoletju je prevladal verski moment vse družabno in duševno življenje. Na vse se je gledalo in urejalo le iz cerkvenega stališča. Nравne prestopke so kaznovala duhovna sodišča. Na kako slabih nogah pa je stala pravost ravno v teh pobožnih stoletjih, moremo posneti iz Edvard Fuchsovega dela: Ilustrirana zgodovina narnega življenja od srednjega veka do naših dni (1909). Pisatelj dokazuje, da na narno življenje ne vpliva toliko vera, pač pa v veliko višji meri duševne, gospodarske, zdravstvene in estetske razmere. Razuzdanost je bila začetkom 16. stoletja zapuščati javna kopališča ne radi večje pobožnosti temveč groznega razširjanja sifilisa, tega "infamnega daru novega veka."

Prav dandanes se pritožujemo o sodobni prostituciji, ne vemo pa, da so že križarske armade spremljevalce popolne čete teh ljubeznivih bitij in da se je trudil mnogo celo sveti Ludvik, da vsaj nekoliko omeji razuzdanost, ki je vladala med vojsko. L. 1394 je zasedal v Frankfurtu državni zbor, kamor je prišlo z zbranimi knezi in gosposdo osem sto deklet za zabavo in veselje. Še mnogo več pa jih je sledilo na poznani cerkveni zbor, ki je zasedal od l. 1414 do 1418 v Konstanci. Po nekaterih podatkih jih je bilo tam petnajst sto in nekatere so si prihranile v teh par letih osem sto zlatih forintov, za tedanje čase velikansko premoženje. Po pripovedovanju nekega očividca je bilo življenje v priliki državnega zbora v Wormsu l. 1512 "urejeno po rimski"; vsaki dan so se dogajali kračiji in ubojstva in ženski je bilo videti toliko po vseh ulicah kakor v Venerinem kraljestvu." V taboru Karla Smelega se je nahajalo l. 1474 zraven 18.000 vojakov 4000 "prostih žensk" v taboru. Objestna in nedisciplinirana vojska je razsajala v okupirani koelnski nadškofiji, ropala in požigala, posiljevala žene in dekleta ter počenjala v cerkvah najgrša zločinstva in razuzdanosti. Vojno načelo je zahtevalo, da se osvojena mesta zažgo in izropajo, ter osramotijo žene in dekleta. — Vojna sila burgundskega vojvode je cvetoče mesto Luetlich čisto uničila ter pomrevarila ali potopila polovico prebivalstva. Enako so besneli "pobožni podaniki" (frummen Landsknechte), ki so padali pred vsako bitko na kolena in sprejemali obhajilo. Koliko gnusnih zločinov se je izvršilo samo v preganjanju židov in verskih razkolnikov! Tu se je uresničila be-

seda, da je pobožna zver najhujša.

O razuzdanosti v času laškega preporoda priča eden tedanji pisatelj, da je bila veliko hujša "ko pred "vesoljnim potopom." In v tem zlu je prednjačil duhovski stan, da, to je bilo tem strašnejše, ker je bil poklican baš on kot čuvár narnega življenja. V italijanski preporodni literaturi, katero so podpirali posebno papeži, prevladuje tendenca, opisovati in opevati kolikor mogoče prešestvo. Ideal, za katerim so noreli vsi, je bila svobodna ljubezen. Kvarni vpliv literature je podpiral sredi 14. stoletja običaj, da so vzdrževali v boljših rodbinah kot sužnje orientalska dekleta in mlade fantke. V privatnih pismih gotovih "zelo spoštovanih osebnosti" se popisujejo ta dekleta na zelo naven način do zadnje podrobnosti. Življenje je padlo tako nizko, da se v največjih nestidnostih ni videlo več seme nemoralnosti. V Benetkah je bilo začetkom 16. stoletja ne manj in ne več ko 21.000 prostitut. Njihova nesramnost ni poznala meja, kajti one so imele mogočno zaslonbo. Mesto prejšnjega naziva "grešnice" so dobile novo, zvočno in spoštovano ime "cortigiane" (dvorjanke). Ta naziv se nahaja prvokrat (kolikor se da dognati) v dnevniku papeža Aleksandra VI., ki je bil sam pravi sin svojega časa. Morda poreče kdo, da ni storil nič hudega proti veri. Zgodovinarji nam povedo zelo kompromitirajoče stvari. Na tem mestu hočemo le omeniti, da je bil on, ki je dal sežgati kot krivovernika meniha Savonarolo, ko je hotel rešiti cerkev iz te pokvarjenosti. Občudljiva je njegova smelost, s katero je bičal duhovništvo svojega časa: "Pravo življenje bi moralo biti posnemanje apostolov in svetnikov in ravno ti, ki govore proti oholosti in sebičnosti, so se pogreznili v nje do ušes."

Pridigajo čistost, sami vzdržujejo in žive z metesami. Nenravnost življenje je bilo tako strašno, da priznava tudi sicer zelo oprezní c. k. dvorni svetnik in klerikalni zgodovinar Ludvik Pastor v svoji "Zgodovini papežev", kjer pravi, da se tedanje življenje v Rimu ni nič pobiljšalo od poganskih časov, to pa za to, ker daja duhovstvo najslabši vzgled. Tedaj je nastal tudi pregovor: "Vsa pota vodijo v Rim in v Rimu vsaka pot k razuzdanosti." O papežu Sikstu IV. je znano, da je dobival samo iz jedne javne hiše 20.000 tolarjev na leto (velikanska svota za tedanje čase!) in da je podelil dohodek enega dela prostitutk svoji duhovščini kot plačo. Papeži Aleksander VI., Julij I. in Lev X. so imeli sami sifilis. Ako še pripomnimo, da je procvetel v 15. stoletju, toraj ravno v dobi slavni po svojih romanjih, češenju relikvij in sličnih pobožnostih in vključ duhovniški nadvladi, sodomski greh istospolne ljubezni, smo podprli našo trditve zadosti. Sicer se

pa moramo na tako odmerjenem prostoru stvari komaj dotakniti. V srednjem veku ljudje niso bili baš zelo sramežljivi. To nam dokazuje, že tedanje slikarstvo. Največji del takih slikarjev se je izgovarjal v cerkvenih delavnicah. Sicer pa to ni nič hudega, ako so "pobožni" slikarji slikali svoje priljeznice zdaj kot Venero, zdaj kot Mati božjo, pred katero je poklekovalo ljudstvo in ktera je delala morda celo "čudeže".

Nenravnost je bila v srednjem veku javno privilegirana. V 15. stoletju se niso sramovali ni kronane glave "svetega rimskega cesarstva nemške narodnosti" in drugi kralji posetiti javno in s spremstvom javne hiše, ki so morali biti prigodom kraljevega prihoda posebno okrašene. Ko je n. pr. prišel kralj Sigismund I. 1414 s 800 konjeniki v Bern in tam ostal nekoliko dni, je odredil mestni svet, da morajo ženske javnih hiš skrbeti za prijazno pozdrav kralja in njegovega spremstva ter je sam plačal stroške. Kralj se je izrazil o tej pazljivi ljubeznivosti zelo pohvalno. Ko je postal čez 20 let cesar in prišel v mesto Ulm, je posetil s vsem spremstvom tamošnjo javno zabavišče in mesto je moralo plačati stroške. Ko je prišel l. 1489 pobožni cesar Friderik III. v Frankfurt, je moral izdati magistrat ukaz, da dekleta v mračni noči nimajo hoditi na ulice. L. 1512 so gledali prebivalci mesta Regensburga dotlej nečuvnen dogodek. Cesar Maksimilijan je jezdil svečano v mesto z veliko gručo izgnanih deklet, ki so se mogle nemotene povrniti, ker so se držale repa njegovega konja in njegove obleke. Kedarkoli in kamorkoli je došel cesar, kralj ali škof, je evetela prostitucija, da, javne ženske so morale v prvi vrsti skrbeti za svečani prihod visokega gosta. Dandanes gredo visokemu prišlecu mlada nedolžna dekleta s eveticami naproti, pred tremi stoletji so sipale javne ženske kraljem rože na pot in ga slavnostno sprejele. Mestni svet jih je pogostil zato z vinom in pivom.

Kako prijetno razmerje je vladalo med srednjeveškimi oblastni in javno prostitucijo, nam kaže običaj, ki je vladal v wuerzburški škofiji. Tam je šel vsako leto o kresu župan s svojim uradnim posestom na javne hiše in dal slavnosten obed s plesom in zabavo. To je postalo sčasoma predrago in je posecal prostitutke, le še župan sam ter jim priskrbel pijačo.

(Vestni duhovniki, kakor Bernhard Regensburški in veliki pridigar Gailer Kaiserberški so skušali omejiti razuzdanost, ki je bila prevladovati v 15. stoletju v srednjem meščanskem stanu. Najslabše so našli pri svojih lastnih kolegih. Duhovniki, višji kakor nižji, so bili laikom pravi učitelji v razuzdanosti in zato so bili tarča takratne satirične in humoristične literature. Mržnja, ki je napolnjevala srea ljudstva radi negnusnih godboj, za katere se je izrabljala cerkev in njene naprave, da zadovolji strastno poželjivost duhovščine, je glavni vzrok brzemu razširjanju protestantizma.

Primerov za razuzdanost ki se je vtaborila v moških in ženskih samostanih, nočemo niti navajati. "Mali religiozi, mali laici," pravi Gailer kaiserberški. "Solliche Hirten, solliche Gaense". Henrik Bos pravi o meščanstvu 15. stoletja v "Zgodovini kultur v porenških mest" (1899): "Zakonska zvestoba je bila tudi zelo častitim možem nepoznana stvar. Za nezakonske otroke so smatrali samo otroke javnih lumpov in pustolovcev."

Ako vprašamo po vzrokih tako svobodnega in lahkega življenja ravno v času, ko je gospodovala cerkev neomejeno nad celim življenjem, jih ne moremo najti toliko v nebrzdanem razmahu življenjske sile, ne v pomanjkljivi vzgoji, niti v čudni noši, ki bi ojačevala pri moškem in ženski spolno razdražljivost, pač pa v tem, da so duhovniki pokvarili krščanski nauk tako, da se je vstvaril v prosepu razuzdanosti cel sistem spovedi. Smelo se je grešiti, le da je človek svoj greh priznal in se vsaj navidezno skesal. Tako se je greh opral. "Vsekakor je bila polteta pohlepnost velik greh za laike ka-

kor za duhovnike, ali to ni motilo nikogar, živeti po svoji volji". Ali je dandanes v čisto katoliških deželah veliko drugače? Kaj je vera brez spoznanja, vera brez razsodnosti, vera in pobožnost brez vsakega pravega pojma, kaj je v istini lepota, pravica in dobrot? "Sv. Misel".

DOPIS.

Fort Smith, Ark.

Ali sem jo "sfiksals" chieasko zimo! Nič ji ni bilo za dopovedati, grizla je, kot obsedena, sem pa rekel, takole se pa res ne gremo, naredil sem pogodbo z železniško družbo in srečno ušel za varno obzidje nekdanje trdnjave Fort Smith, odkoder lahko zimi in mrazu fige kažem. Tu imamo krasne, pomladne dneve. Farmerji že pridno orjejo za bombaž in koružo in veseli krilati pevci prepevajo navdušene pozdrave vračajoči se pomladi. Mesto Fort Smith ni veliko, ampak prav čedno in prijazno. Ulice so čiste, stanovanjske hiše obkrožajo vrtiči, tuintam pa kar celi mali parki, po vrtih rasto juke, ponosne vedno-zelene magnolije "in skoz pomladni sinji zrak vijoličin vonj duhti lehak", kakor pravi pesnik, kajti travica že zeleni in iz zelene trave smehljajo se modre, duhteče vijolice. Slovencev je tam samo ena družina in sicer rojaka Jos. Pungaršek, ki ima saloon.

Mnogo pa je Slovencev v okolici 10 do 20 milj; tako Jenny Lind, Alix, Huntington in Arkoal. Za vse te je Fort Smith mekako središče in prihajajo večkrat tje po opravkih. Nekega lepega jutra pridružil sem se štiriposredni detelji, potujoči iz Jenny Linda v Fort Smith. Ljubki krilati pevci žvižgali so najlepše koncertne melodije, solnce smejalo se je iz jasnega neba tako izzivajoče — po redno, kot do ušes zaljubljenega vojaka svojem sweetheartu, po zraku plaval je božanski, sladki dihi prihajajoče mlade Vesne, mi pa v železniškem vozu sedeči bili smo tako razigrane volje, da same razposajenosti nismo znali kaj početi. Ravno je donela ona: "Mi smo štirji, vsi pastirji, vince radi pijemo..." ko smo se privozili v predmestje Ft. Smitha, kjer bivajo večinoma sami črnci. Tu pa je vsem naenkrat sape zmanjkalo in začudenih ter prepadenih obrazov, gledali smo vsi ob enem skozi okno. Pri vseh "rožnih" gobčkah kamovih potomk, vskliknem jaz, kaj vendar je revež načinil, da ga hočejo linčati! Gotovo bo kaka krvna osveta, pripomni tovariš, E, kaj vesta vidva, oglasi se drugi, tako se vendar ne linča nikogar, če bi ga hoteli linčati, obesiti bi ga morali za vrat, ne pa za trebuh! En pehar trdih arkanskih orehovem grem pa še vedno staviti, da se ne motim, če rečem, da se ponavlja zgodovina: srednjeveška inkvizicija je tu, gotovo dolže reveža kakih tajnik grehov, zveze z Belcebubom, ali kaj podobnega, pa so ga djali v natezalnico, da mu izsilijo priznanje; saj vidite, da ima od samega mučenja čisto krivo hrbitišče, kot platišče, ali pa kot naša mucka Mlekoslava, kadar sosedovemu Sultanu dobro jutro voščil ko smo ugibali, kakšnih grehov ga pač dolže, oglasi se "strie" iz kota in pravi: vam bom pa jaz povedal kaj je njegov greh. Četrta ali pa pol stoletja je po vseh štirih hodil, drva, premog in kamenje vozil popolnoma brezplačno, še za hrano moral si je sam skrbeti med pekočimi kopri vami ob Arkansas Riverju, kvečjemu če je dobil tuintam za priboljšek porejico "tadolgega ovsa" — čez pleča in zdaj mu štejejo v greh, ker se je krute sužnosti naveličal in hotel oditi brez potnega lista in dovoljenja gospodarjev v večna lovišča — vidite, iznajdljivi kakor so, so ga pa privezali za trebuh, češ, zdaj pa le poskusite "erkniti" če morete! Tako visi tamkaj med nebom in zemljo, kot žrtev današnjega sistema in razmer, zgarana konjska mrha! — Še danes pa krvavo obžalujem, ker nisem imel fotografičnega aparata pri rokah, da bi lahko črno na belem kazal strmečemu svetu, kako se v državi Arkansas na umeten način konjem življenje daljša.

A. J. Terbovec.

AVSTRO-AMERIKANSKA-LINIJA.

NOVI PAROBRODI
VOZIJO iz AVSTRO-
OGERSKE v NEW
YORK in OBRATNO

PARNIKI PLUJEJO IZ NEW YORKA:

Alice ..... 19. marca
 Martha Washington, 22. mar. Oceania, ... 5. marca
 Parniki odplujejo vedno ob sredah ob 1. uri popoldne iz pristanišča Bush's Stores, Pier No. 1 na koncu 5te ceste v South Brooklyn.

Železniške cene na teh ozemljah so najceneje in imenovane pristanišča najbližja Vašega doma. Dobra in prikladna postrežba; občeje se v SLOVENSKEM JEZIKU

Phelp's Bros. & Co.,

GLAVNI
ZASTOP
ZA
AMERIKO

2 Washington St., New York, N. Y.

K. H. Kempf glavni zast. na zapadu 120 N. La Salle St. Chicago.

Naša nova spomladna
in letna zaloga oble-
ke, klobukov in spod-
njega perila za vas in
vašega sina je tu.

Zmerne cene za vse enako.
V naši veliki zalogi dobite vse.
Mi vas v vsem zadovoljimo.

THE
ATLAS
CLOTHING CO.

JELINEK in MAYER,
imitelja.

vogal Blue Island Ave in 18 cesta

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

1914 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CAROL 176

Urađuje na svojim domu:
od 8.—10. ure popoldne
od 1.—3. ure popoldne in
od 6.—8.30 ure večer.

V lekarni P. Platt,

814 Ashland Ave.:

od 4.—8. popoldne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure dopoldne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.
 Dr. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte
 torej Slovana v svojo korist.

ATLAS BREWING CO.

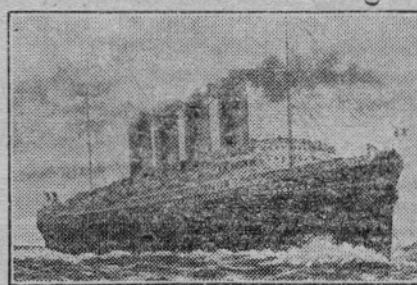
sluje na dobrem glasu, kajti ona prideluje najbolje pivo
 iz českega hmelja in izbranega ječmena.

LAGER MAGNET GRANAT

Razvaža pivo v steklenicah na vse kraje.

Kadar otvoríš gostilno, ne zabi se obrniti do nas, kajti
 mi te bomo zadovoljili.

Compagnie Générale Transatlantique

Iz New York v Avstrijo čez
 Havre Basel.

Potniki tretjega razreda dobivajo
 brezplačno hrano na parnikih družbe,
 snažne postelje, vino in rasna mesa
 jedila.

Pristanišče 57 North River
 vznožje 15th St., New York
 City

HITRI POŠTNI PARNIKI odplujejo vsak četrtek ob 10. uri zjutraj:
 S. S. France (nov dvorjak) S. S. La Provence
 S. S. La Lorraine S. S. La Savane

Najboljše udobnosti v III. razredu.

Odplujejo vsako soboto ob 3. pop.

S. S. Rochambeau (nov dvorjak) S. S. Chicago

S. S. Niagara S. S. La Touraine

Glavni zastop na 19 State St., New York. MAURICE W. KOZMINSKI,
 glavni zastopnik za zapadu, 139 N. Dearborn St. Chicago, Ill.

DOBITE DOBRO URO Z LAHKA!

To elegantno imp. RAILROAD URO s 21 kam-
 ni, navijakom, ročajnim opuščalom, patentir-
 nim regulatorjem in s mnogimi drugimi stvar-
 mi, absolutno natančno in zanesljivo, 20 LET
 GOLD FILLED hunting pokrov, ki lepo zrisan.
 Ta ura je nalašč izdelana za železničarje, ki
 morajo imeti zanesljiv časomer. Oboje veliko-
 sti. POSEBNA PONUDBA: To uro pošljemo na
 vaš naslov C. O. D. \$5.75. Ekspres plačate sami.
 Če ni ura talka, ko je prišče, ne rabite pla-
 čati niti centa. Pozačena verižica in privesek
 zastoj z vsako uro.

EXCELSIOR WATCH CO.

505 ATHENAEUM BLDG. CHICAGO, ILL.

DOPISI.

KUŽE LAJA V LUNO.

Prolog:

Verujemo samo v svojega boga, ki ne kraljuje vrh neba! Ta bog se ni rodil iz fantazij preteklih dni. Ta bog edino pravi, resnično zdravi, nevarjoči, vsegamogoči —, to naš je duh in naš razum in naša moč in naš pogum in naša vest in naša pest in naša dlan —, ki delamo ž njo dan na dan; to bog je naš. . . . Le vanj verujemo, pred drugim pa nepoklekujmo! Le vprsih naših bog živi, in vduši naši plameni.

A. Askere.
Maziljeni, lažnjivi kljukci "pl." Steklinovič, iz W. 22. Place Chicago, je zopet enkrat dokazal, da je popolnoma brezploden —, tvoj v človeški družbi. Da nedela družega kakor štirindvajset ur na dan bogu čas krade, zavija in laže kakor rojeni cigan, na račun vboje delavske pare, ki ga redi da bi niti vedela zakaj.

V 4. št. jolietke rimske plene, v kojoj se zavijajo maziljeni izrodki) piše da ga pozivlje Clevelandski Demon (po njega mnenju — satan) Ahasver v boj s celo vrsto učenjakov in konečno z D. Ahasverjem samim.

Sodeč po njegovi pisavi pod naslovom: "Boj s Glas Svobode, opico in satanom", v omenjeni žegnani eunji, so ga moji članki v "G. S." spravili popolnoma ob pamet. Povedal sem mu jasno dovolj, kje in kdo so največji — brezverci, odpadniki in učitelji vseh naglavnih grehov, koji nemoteno še do danes trobijo at altare Dei, v največjo sramoto narodu in veri. To ga peče. Zviša se navsemogoče načine in kliče na pomoč razne učenjake, proti "G. S.", Skubicu in proti meni Clevelandskemu "satanu", ki ga "pozivlja" v boj.

Priprost delavec sem, ki nisem še nikdar šole odznotraj videl. — Toda nazdravje! Fortuna mi je bila mila in sem se toliko izobrazil, da se čutim popolnoma kos maziljenim lažnikom okoli A. S., v vseh vprašanjih. Toda zdi se mi pod čast boriti se z bikom, ki ne pozna ne morale, ne človeške dostojnosti, z bikom, ki z šarlatansko brezstidnostjo bode in brea okoli sebe in vsakega rojaka, ki slučajno ne trobi žnjim. Boj z njim prepušчам kakemu špan-skemu, dresiranemu "gladiatorju" biku, iz Katalonije, kajti edino tak je zmogel boriti se z njim.

Potem mi pripoveduje ta Bahov moralist, neko pikantno dogodbieo župnika Bereta, ter upraša istega če pozna ženo J. Z. iz Srje in s kom je prenočil v Ljubljani, ter zakaj je mož iste, drugi dan kupil "štrik", da bi se obesil? Kar se tiče farških dogodbie, me te prokleto malo brigajo, kajti vsi ste jih polni kakor tren-ta um, da delate veselje samemu luciferju. Značajji so izumrli in jih ni več. Sokrat je spil čašo strupa, Krist je umrl na križu. Giordano Bruno, Jan Hus, M. Gu-bee so zgoreli na grmadi. Gregor-čič je umrl v največji bedi pre-ganjan do smrti. Askere je vrge-tonzuro pred noge škofu Napot-niku, ker ni hotel lagati narodu.

Dalje se je Tone spraval na raz-ne učenjake, Ingersola, Werner-ja, in druge, ter pravi, da znajo le to, kar so se naučili od družih in dostavlja: "Toda kaj so ti brezverci, profesorji z Cleveland-skim satanom — proti edinemu (Newtonu, temu krščanskemu glo-boko vernemu veljaku. Ta mož je sam nekaj izumil, ne pa naučil se od družih. česar Masaryk, Krejčij in dr. Lotrič, Clevelandski satan & Co., še danes ne razumejo. Kaj so vprašam, ti brezverci proti ve-leumom Koperniku, Keplerju in Galileju, ki so v znanstvu velika-ni, bogate in gorostasne izumljiv-osti, in vendar so bili vsi verni kristjani". Da Tone, priznati Vam moram, da smo prave ničle proti njim, le njihove nauke smo skušali proučiti, ter jih tolnačiti svo-jim rojakom. Napoleon sam je re-kel, ko ga je zapuščala sreča: "Kaj sem jaz proti Alexandru Velikemu, ki se je zval sina Jupi-terjevega, on je zapovedoval člo-veškim dušam, jaz pa nemorem še umrljivim telesom!" Oprostite, če vprašam "vleučena" profesorja lažologije — in hudičeslovja Ja-

neza in Toneta, kaj sta pa onadva s svojimi možgani izumila, ali nam odkrila kaj novega? Morda kaklo resnico v mineralogiji, bota-niki in zoologiji. Ali sta razmoti-la kakšno uganjko v matematiki, geologiji, patologiji in fizijologi-ji; ali morata pokazati kak iz-um, v fiziki, kemiji, elektriki in astronomiji, imata li kakšno "skrivno razodetje?" Nič, prav nič nista iznašla družega, kakor morda kako "copernico" ali ko-met — z kikkjo, na north chicaš-tem ali pittsburghškem horizon-tu. (Nebesa, pekel, hudič in vice so že obstajali poprej.) Vidva sa-mo premlevata stare židovske baj-ke za svoje "bravece", ki so brez vsake zgodovinske podlage, naj-večjega staroveškega židovskega sleparja Mojzesa, ki je baje štiri-deset let sleparil Izraelce po puš-čavi, ter jih pital z "čudeži" in mano. In to hočeta, da mi danes Vam verjamemo?

Da Tone, verni so bili razni u-čenjaki in iznajditelji vseh strok, drugače niso bili nič znašli, nič odkrili, ter neustvarili tako veli-kih, nesmrtnih del. Toda vrag je, ko slepo verjeti niso hoteli v sta-re židovske bajke in rimskim Au-gustinom. Iskali so resnico toliko časa, da so jo našli. Kopernik ni hotel verjeti Ptolomeju i ne pa-pežu, da je naša zemlja nepremič-na plošča, okrog koje hodi soln-ce in luna, ampak je dokazal da je podolgata krogla, ki se suče o-krog svoje osi. — In cerkev je njegov nauk preklela. Newton, Kepler in drugi, niso hoteli verje-ti, da so zvezde le lučke, ki se pri-žigajo ob večerih v "božjo čast". Dokazali so, da so zvezde ravno tako velikanski in še večji sveto-vi, kakor naša zemlja, ki se suče-jo v vesoljnem vsemirju, na kojih življenje ni izključeno. Galilej Ga-lileo, ni hotel verjeti, da je pod nami pekel in gori v zvezdah "nebasa". Izumil je oko (teles-kop) s kojim je preiskal vesoljno vsemirje, odkril nam še druga o-solnčja, še mnogo lun okoli raz-nih svetov, ter premeril in izra-čunal neskončne daljave v vse-mirju, (po kojih bosta Tone in Ja-nez potovala po smrti milijarde milijard let in še ne bosta prišla niti do polarne zvezde), toda pe-kele in nebasa je iskal zastoj. In papež ga je proglasil brezvercem, ter ga izročil "sv." inkviziciji.

Verni so bili razni geologi, a-stronomi in fiziki, samo slepo ve-rjeti niso hoteli, da je bog svet stvaril šele pred šesttisoč leti iz nič. — Dokazali so nam, da se je naša zemlja, že pred več kot sto milijoni ločila od solca, kot gor-ča masa ter postala samostojen planet. Ta čas so razdelili v razne dobe, v kojih so se vršile razne pe-riode in naravni procesi, toliko časa, da je postalo pred več stoti-kolet življenje na zemlji, brez božjega "lončarja".

Da verni so bili fizijologi, ka-kor Pasteur, Hyrtl, Ranke in dru-gi. Toda verjeti niso hoteli rim-skim sleparjem, da se pasja ste-klina zdravi z ključem — "sv. Belina". Tudi niso verjeli, da se kronične in nise bolezni zdravi-jo z "čudeži" na raznih "bož-jih" potah, ali z kako (Smolni-karjevo) luško vodo, ampak so iskali naravnih zdravil, dokler jih niso našli.

In končno, kar je za Toneta in Janeza nepojmljivo, niti sam "bož-ji sin" Jezus Krist ni hotel verjeti, ne bogu svojem očetu, ne Mo-jzesu, ne židovskim pisarnjem in pismoukom, (učiteljem sv. pisma). Že kot dvanajst letni deček je debatiral z židovskimi učenimi verskimi teologi v tempeljnu, ter pobijal njihove zmote. Zastoj so se sklicevali pred njim na sv. pismo, zastoj na skrinjo zaveze, za-stoj so mu trdili, da je prijel Mojzes vero od Jehova — njego-vega očeta, ter da so Izraelci skle-nili direktno zvezo z njim — Je-hovom. Krist ni hotel verjeti, do-kazal jim je temeljito njihove zmote. Učil je drugi božanstveni in vzvišeni nauk, ljubezni, brat-stva in svobode, za kojega je mo-ral tudi umreti in kojega budala okoli A. Slovenca še danes ne ra-zumejo. Sapienti sat!

Demon Ahasver.

Broughton, Pa.

Zopet danes sem rastopil črnla pri gorki peči, da je pripravljeno za pisanje. Toraj ni potreba nič o vremenu poročati, ker je do-volj povedano. — Mogoče bi radi znali kako smo pri nas pognali

pusta. Ah, zelo imenitno smo se imeli celi predpust seveda najlepši je bil zaključek, ko smo vlekli tisto stvar, ki marsikakemu fan-tu pa tudi marsikakemu dekletu vroče prihaja, ko vidi, da se svet veseli na njihov račun. — Delo se je začelo nekaj ustavljati več-sih kakšen dan nič, drugi dan nič in tretji pa samo za par ure, ker primankuje železniških vozov za premog. — Veliko se dandanes govori, veliko se piše o svobodi o socializmu. Bodi mi toraj dovolje-no, da napišem tudi jaz par važ-nih točk čitateljem v resen prev-darek v postnih dneh. Veliko nas imamo izkušnje v stari domovini kako se godi. Ljudem ne dati pre-potrebne izobrazbe, šole, ako se pa njim da, pa imajo zopet "du-hovni gospodje" prvo in zadnjo besedo. Vlada jih podpira zato, ker ve, da bodo oni že skrbeli, da ljudstvo ostane neumno (po Kranjsko zabito), dokler jih bo-do imeli ti "ptiči" v svojih ro-kah. Živina ne ve, da je močnejši od človeka; zato se mu pusti vo-diti od njega, ako bi pa imela raz-um bi se pa marsikdaj komu sla-ba godila. In ravno tako je z ljud-stvom. Vprašam Vas cenjeni čita-telji ali se v Ameriki kaj boljše godi? Nič! Prav nič! Na eni stra-ni milijoni revnega delavstva, a na drugi kapitalisti, ki imajo pra-vice lenariti od zore do mraka in kupičiti milijone in milijone zla-tih cekinov, ki se jih držijo kap-lje naše delavske krvi, da jih ve-selo zapravljajo in živjajo vse sladkosti in predprave tega sve-ta? Premostiti se mora ta pre-pad med bogastvom in revščino, med brezdeljem in blagostanjem.

In to ravno je vneboupjoča kri-vica, ki mora s sveta! — Toda po-tolajimo se — vsaki dan smo bližje svojim ciljem, vsaki dan se svita bolj zora naznanjajoča nam novi dan sreče in zadovoljstva. — Vsaki dan dobiva Glas Svobode nove naročnike, da jih uči, pro-buja iz spanja, in temo kolje, ter podaja v roke ključ, s katerim od-primo vrata boljše bodočnosti. I-ma seveda tudi nasprotnike, toda nič ne de, naprej po svoji začrtani poti ne oziraje se ne na desno ne na levo, naprej z geslom: Od bo-ja do zmage! — Pozdrav vsem čit-ateljem in čitateljicam ter sploh vsem, ki se strinjamo v mišljenju.

Ivan Dolinar.

Ely, Minn.

Tudi jaz sem se predznil vzeti si prostora za par vrstic, ako je Vase volja g. urednik priobčiti jih v Vašem listu. Hočem namreč omeniti, da je tudi naša čitalnica na potu, neke vrste ljudem, ki blodiijo po temi okrog in tako se je tudi pripetilo, da je eden teh ljudi zadel vanjo pod debelo krinko nazadnjaške teme: Par tednov je namreč minulo, od kar je obiskal našo naselbino neki de-beloglavi rojak, pod imenom J. Klepec. Debeloglavi ni bil že sa-mo od narave, ampak tembolj ker je nosil debelo farško krinko. — Par naših Slovencev je prišlo z njim v dotiko, in tako tudi neki član slovenske čitalnice. Član se-veda svobodomisele, mu je razka-zal našo čitalnico, gotovo nič sla-bega slutel. Ko pa je rojak s far-ško krinko dospel po temi svoje nazadnjaške poti v brlog prodaj-alecev hokus pokusa, je tam ne-kaj namazal v Joiletsko mazačo, s katero mažejo namestniki kri-stusovi, svoje podložne, kateri ta-vajo in blodiijo po temi svoje ne-vrednosti; zastojni si prizadevaje priti na svetlo, namreč, da vsak inteligenten Slovenec ima večjo zbirko knjig na svojem domu ka-kor mi v naši čitalnici. Jas pa sem mnenja, da ako bi ta inteligenten Slovenec prečital vsaj eno četrti-no knjig, katere imamo mi v naši čitalnici, bi gotovo ne hodil o-krog pod pretvezo, pomagati na-mestnikom kristusovim, strašiti nevedne ljudi s hudičem, ker pre-pričan sem kakor mora biti tudi sam g. Klepec da je žel malo u-speha, ako ga je sploh kaj? V svoji Joiletski mazači se je pri-toževal, da je ljudstvo v naši na-selbini mlačno, in da se je mnogo izpremenilo na Ely v desetih letih njegove odsotnosti. Bil je namreč (g. Klepec) v cerkvi pri sveti ma-ši, in na njegovo veliko začudenje videl skoro polovico sedežev praz-nih. Tega si (g. Kl.) ni mogel raz-toolmačiti, ker ob času njegovega bivanja na Ely, je bilo tu vse drugače. Jas pa si to prav lahko raztolmačim, in kakor bi na mo-

jem mestu vsak zavedni Slovenec, in sicer na dva načina: prvič, ker se ljudstvo zaveda, drugič pa, ker je mogoče tukaj precej mla-čnih katoličanov, kateri so iz lju-bezni do bližnega, namreč do g. Klepeca prepustili sedeže, boječ se da bi utegnili primanjkovati pro-stora za tako gorečega katoliča-na, kakor je on. Zraven je pa še precej životen, mogoče tudi na stroške gorečih katoličanov. Pripomnil je tudi v svoji eunji za katero je tako brezuspešno agitiral, da gorje onim ki mlačijo ljudstvo. Jaz pa pravim, da bla-gor onim, ki bodre ljudstvo iz spa-nja nevednosti in teme. K skle-pu še pripomnim, da g. Klepec ni škodoval s svojim govejim pisa-njem ne čitalnici, še manj pa ka-teremu nje članov, ako ravno je imel namen zato. Pozdravljam vse čitatele tega lista, in ga toplo priporočam, da ne boče padla nanj kuga slabosti, kakor na Joiletsko eunjo, kateri razjeda zadnje mišice obstanka.

F. J. Član čitalnice.

Chisholm, Minn.

Ravno pred nekaj tedni sem pripomnil nekaj delavskih črtic o fanatiški zagrizenosti, katere pa so nekega Johna Vesela tako zbo-dile, da se je zaletel v Kranjčev in Sojarjev žurnal in pokazal, kaj zna in kaj se je naučil v tej svo-bodni Ameriki. On nam kar iz svoje skušnje pove, kako postane-mo bogati. Ko ga ne bi poznali, bi mu menda že še verjeli tako pa takemu napetju, ki celo na-sprotuje prekornim napravi, kot je na primer Slovensko Zavetišče ni dosti za vrjeti.

Ta duhoborec se ponaša s svo-bodo, a tega pa ne zna kečo je bil svobodni najbolj nasproten, te-ga ne zna, da je v času civilne vojske papež in vsa rimska kat. duhovščina držala s Jugom, ki se je boril zato, da zamorci še nade-lje robujejo. Tudi tega ne zna, da ravno pred okoli 50 leti, je ta ban-da italijanska delovala na vse pretege, da umore svobodo in da še naprej evete suženstvo. Menda tudi tega ne ve, da je bila cerkev še vedno in povsod in vsakikrat proti duševni in mezdni svobodi. Da je svoboden se ima pač zahva-liti naprednemu duhu, ne pa ka-tolicizmu, vendar on tega ne ve in najbrž tudi ne bo nikoli vedel.

Res so se razmere v zadnjih pe-tih desetletjih znatno drugač-ile, tako, da danes delavec res malo mezdne svobode vživa. Da je delavec pod kapitalistično ko-mando, temu so krivi taki zakrknjeni petolizci, ki se ponašajo, da so svobodni, pa še ne vedo kaj je svoboda. Je pač velika razlika med duševno in mezdno svobodo in te razlike Janez ne pozna. Ko bi bil kak zaveden delavec, bi že imel toliko zdravega razuma, da bi znal razločevati svobodo od su-ženstva, kapitalizem od delavstva itd.

Janez nauči se od kakega soci-jalista kaj je suženstvo v pravem pomenu besede in kaj je moderno suženstvo. Razloček je precej ve-lik, vendar ne tako velik, da si ga ne bi mogel pameten človek razločiti.

Dal ti bom samo eno primer. Če mora rudar delati 8 ali 9 ur na dan in nakoplje v tem času za \$10.00 rude pa dobi zanj samo dva ali tri dolarje in ko je že do-sti nakopal, da ima delodajalec zaloge polne in ga potem bos do-mov pošlje in mu reče: Ostani do-ma, dokler te pokličem, in v tem času mora rudar stradati, ravno tako njegova družina, in je na ta način privezan na svojega bosa za delo, ker drugega ne dobi in ko ga bos izstrada in malo spokori, tedaj ga pokliče: Janez pridi de-lat, a tistega prostora ti ne mo-rem dati in ti da potem slabši prostor kjer moraš še enkrat trje garat za manjšo plačo, vidiš to je ene vrste mezdne suženosti.

Ce imaš kaj pameti, naroči se na delavske liste in odpi oči, o-pazuj v kateri žep piše Kranjčeva sapa in v katerega Sojarjeva bur-ja. Zapomni si, da kapitalisti in njihovi petolizci, to so farji, hoče-jo imeti nebasa na tem svetu, tebi jih pa obljubljajo na onem sve-tu. Kako to pride? Misli, misli, morda uganesh. Anton Mahne.

Očeta umoril. Iz Budimpešte po-ročajo: Nedavno je tovarnarja Roberta Schoeberla ustrelil nje-gov 28letni, slaboumni in epilep-tični sin Jožef. Morilec je šel na-to na cesto, kjer so ga aretirali.

Najstarejša slovanska tvrtka
EMIL BACHMAN
1719 So. Centre Ave., Chicago, Ill.

Se priporoča vsem Slovanskim društvam za izdelovanje društvenih znakov, gumbov, zastav in vsakerih potrebščin. Izdelek je najfinejši in najokusnejši, pri tem pa zelo zmerne cene.

Neštevilno zahval in pripoznanj jamči za pristnost in okusni izdelek naročenih potrebščin. Pišite v svojem jeziku za vzorce in cenik.

G. VOKOUN
1411 W. 18th St., Chicago.

V moji trgovini se dobe prve vrste cigare, dobre svačice in raznoličen tabak iz vseh dežel.

Slovenci, oglašajte se pri meni!
Telefon Canal 2301

Popravljal-nica dežnikov in pip

Dobra Unijska Gostilna, kjer dob. mazel in gorak prigrizek. Pod vodstvom **Jos. S. Stastny**

2005 Blue Island Ave. velika Dvorana za društvene in umniške seje, in druga dvorana za koncerte, žentire in zabave.

M. KARA
1919 So. HALSTED ST. cor. 19. Place.
Vam je na razpolago pokazati svojo najboljšo zalogo jesenske in zimske obuče.

Phone: Canal 80.
HOERBER'S CREAM OF MALT
Martin Nemanich, GOSTILNA
Vogal 22. in Lincoln Street
Prostgorak in mazel prigrizek vsak dan.

SLOVENSKA GOSTILNA
kjer se toči vedno sveže Schoenhofen-Edelweiss pivo in kjer se dobe domača vina in najboljše unijske cigare.
Kegljišče.
ANTON MLADIČ
12348 Blue Island Ave. Chicago.

The Konrad Schreier Co.
Skeboygan Wis.
Varitelji najboljšega piva v sodih in steklenicah.
Edelbrau in Pilsen pivo iz naše pivovarne je najboljšje.

ODVETNIK PATENTI
CARL STROVER
(Sobesitev 1009)
133 WASHINGTON ST. CHICAGO, ILL.
TEL. 3900 MAIN

GOSTILNA
kjer je največ zabave in največ vžitka za par centov s biljardno mizo na razpolago. Vse to se dobi v gostilni
John Košiček
1807 S. Centre Ave. Chicago, Ill.
Telefon Canal 1439.

J. F. HALLER GOSTILNA
prve vrste.
Magnet pivo, mazel in gorak prigrizek. Domači in importirani likerji. Tel. Canal 8006.
2103 Blue Island Av. cor. 21. St

JOHN TANCL
Pogrebni in balzamovač.
Kočije za vse priložnosti, kot svatbe, itd. Telefon Canal 1101
1921 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Social Club Saloon
— Edina slovanska tvrtka v mestu —
J. Klanchnek in J. Pongorčič
312 Garrison Ave.
lastnika in pro-lajala likerjev na debelo.
Prenočišča za potnike.
FORT SMITH, ARKANSAS.

RAZNO IN DRUGO

KRANJSKO.

Žrtev alkohola. 47 let starega kranjskega Janeza Juhanta pri Podborštu je njegov brat v pijanosti s kolesom tako močno udaril po glavi, da so nevarno ranjenega Janeza morali prepeljati v dež bolnišnico.

Najden vtopljenec. Dne 2. t. m. popoldne je opazil ob Ljubljani, in sicer pri izteku Borovnišče v Ljubljano lovec K. gr. Lichtenberg ne daleč od nasprotnega obrežja sumljivo stvar, ki jo je našel v vodi. Poslal je ponjo psa, ki je šel takoj v vodo, toda ko je prišel do omenjene stvari, je začel pes lajati in je ni hotel prijeti. Medtem je lovec spoznal, da mora biti kak vtopljenec in je tekel do Podpeči, kjer je dobil čolnarja Tineta Boha. Boh je potegnil truplo na suho, in to z veliko težavo. Kdo je vtopljenec se ne ve, ker je truplo že tako segnilo, da ga je nemogoče spoznati. Truplo je moralo biti že dolgo časa v vodi. Mogoče je, da je vtopljenec vajenec trgovca Rutnerja, ki ga pogrešajo že 7 tednov.

Mortilec alkohol. Na pustno nedeljo je eden Gorjančevih sinov iz Predoselj pri Kranju zabodel svojega brata z nožem. Oba sta bila strastna alkoholika.

Surov sin. Posestnik Janez Turk v Erzelju sovraži svojega 83letnega očeta in 63letno mater, in sicer zato, ker mu zaradi starosti ne moreta več pri delu pomagati; mater pa še posebno zato, ker mu ne pusti, da bi se oženil. Prišel je nekega večera pijan domov, ter jel v prepirlu svojo mater daviti in tepsti, nato je še očeta pahnul, da je padel. Turk pravi, da je to storil v nejevolji, ker je čisto sam nase navezan in nima nikogar, da bi mu skuhal jed. Kaznovan je bil na 14 dni ječe.

Makole. Redki lovski plen. Dne 30. jan. 1913 je padel v občinskem lovu Sv. Ana, župnija Makole, že okoli 10 let zasledovan divji prašič, zadet od več krogel. Zadnja smrtno rano mu je poslal najemnik tega lova g. Hajšek Matija sam. Starec, kosmat kakor medved je ob sprednjih nogah 1 m visok in 180 cm dolg (brez repa) ter tehtal 180 kg. Predlansko jesen se je ta prašič pridružil domačim svinjam posestnika Frliča pri Sv. Ani, katere so bile v gozdu na Kostanjevi paši. Kot "Gardeherr" je spremljal svoje ljubice do njih doma in kavalirsko čakal blizu hleva. Frlič, lovec, mu pošlje v plačilo zaščito smrti, kar pa prašiču ni nič škodovalo. Nasledki njegovega občevarja z dom. svinjami pa so se le pokazali. Dva domači svinji sta povrgla lansko svinjico po 6 in 8 krasnih, povsem divjim mladim podobnih praseta, katere so bila kaj živahna in videti prav zdrava. Le škoda, da se ta regeneracija ni obdržala na pleme, ampak se prodala nekemu gostilničarju v Mariboru v reklamo njegove gostilne. To je znabiti zadnji divji ščetinar, ki je zašel v naše že dokaj izredne gozdove.

PRIMORSKO.

Ljubezniv sin. Z revolverjem je hotel ustreliti mater 17letni brezposelni fant v Trstu in sicer zato, ker ga je mati karala in mu ni hotela dati denarja. Nasilneža so sosedje na materin klic zvezali in izročili policiji.

Prijatelj je ustrelil prijatelja. Iz Gorice poročajo: Dne 5. t. m. ob 1. zjutraj je v ulici Barsoni ustrelil Mihael Marega delavca Antona Pertota s tremi strelji iz samokresa. Do polnoči sta Marega in Pertot skupaj pila na Maregovem stanovanju. Po odhodu Pertota je Marega prišel streljati iz samokresa skozi okno. Na klic žene Elize je prišel na pomoč Pertot. Marega je odprl vrata in ustrelil v prsi Pertota, da je kmalu nato izdihnil. — Marega so aretirali, Pertota so pa prepeljali v mrtvašnico.

Nesreča na tržaškem kolodvoru. Pri premikanju je padel 30letni delavec P. Grilli pod voz, ki mu je zdrobil oprsje. Prepeljali so ga v brezupnem stanju v bolnišnico.

Težka telesna poškodba na pustni torek. V neki gostilni v ulici

Silvio Pellico je bilo na pustni torek več železničarjev. Pili so vino in govorili. Je moral biti že hud pogovor, da je neki kurjač zagrabil za polittersko steklenico ter jo zagnal v glavo svojemu tovarišu Jakobu Sattlerju. Ta je padel pod mizo. Premesli so ga na njegovo stanovanje. Kurjač je bil aretiran, zaslišan in potem puščen na svobodo.

ŠTAJERSKO.

Med svatbo je zblaznel. Iz Brežic poročajo, da je bila 29. jan. v gostilni v Kapelah svatba, na kateri je bil tudi posestnikov sin Anton Sepec iz Rakovec za godca. — Med gostijo pa je Sepec naenkrat planil iz sobe na cesto, kjer se je popolnoma slekkel, vpregel konja v voz, zajezdil konja in jahal čisto uag pred gostilno gor in dol. Sepec je bil zblaznel in z največjim trdom so ga spravili s konja.

Pazite na otroke! Iz Slovenjegrađa poročajo: Na svečnico je bil dveletni posestnikov sinček Fr. Marček v Podgorju nekaj trenotkov brez nadzorstva. V kuhinji je bil steklenica z octovo kislino. Otrk je pil iz steklenice, takoj nato pa strašno zavpil in se zgrudil. Čeprav so fantiča takoj prenesli v bolnišnico, mu zdravniki niso mogli več pomagati. V groznih bolečinah je otrok še isti dan umrl.

Samomor. Iz Celja poročajo: Dne 5. t. m. zvečer se je tukaj ustrelil bivši trgovec v Ljubljani Anton Bohinski. Pravzaprav se je pisal Bovha. Pred kratkim je prestopil k protestantizmu ter si svoje ime spremenil. V enem izmed pisem, katere je pred smrtjo pisal, zahteva, da se mora na protestantovskem pokopališču pokopati. Pustil je za nekatere osebe zelo kompromitujoče pismo, katero je vzela sodnija.

Mlad požigalec. Iz Ljutomer poročajo: V okolici Ljutomer so bili v zadnjih treh letih silno pogosti požigi. Od leta 1909 je v Ljutomerškem okraju pogorelo 100 kmečkih posestev. Letos 9. jan. je pogorelo Tercozi Cvetko vse njegovo posestvo in 30. jan. pa posestnik Jožef Jurinec v Verkočih. Po dolgem iskanju se je posrečilo orožnikom, da so izsledili požigalec in sicer je požigalec desetipolletni deček Alojz Rep iz Prelgov. Na vprašanje, zakaj da je zažgal, je odgovoril: "Ker mi je ravno prišlo na misel." Deček je duševno popolnoma zdrav in za svoja leta telesno zelo razvit. Navadno se je potepal okolo, delo in šola ga ni mikalo. Ko so ga aretirali, je legel na tla, bil okolo sebe in grizel orožnika v roke. Oddali so ga okrajnemu sodišču v Ljutomeru.

Otrok je zgorel. Iz Ljubna poročajo: Dne 7. t. m. dopoldne je bila sedemletna hčerka loveca Oberauerja sama v kuhinji. Oče in mati sta rezala slamo na podu. Dekletce je najbrže prišlo preblizu ognjišča, ker se ji je vnela obleka. V hipu je bil ves otrok v plamenu. 13letni deček, ki je videl gorečega otroka, je hitro obvestil starše, ki so sicer takoj prihiteli, a žal že prepozno. Otrok je bil tako močno opečen, da je v soboto ob 3. popoldne umrl.

Cigareta je povzročila smrt. — Dne 2. t. m. je prišel v Gradcu delavec Karol Painsi vinjen domov. Vlepel se je v posteljo ter kadil v postelji cigareto. S prižgano cigareto v ustih je zaspal. Cigareta je padla na posteljo in vnela odejo. Kmalu je bila postelja v plamenu, pa tudi ostala oprava. Ko je prišla rešilna družba, je bil Painsi že mrtev.

Brat v kletki. V vasi Selišče pri Ljutomeru so gospodarili trije bratje Verbnjak in njihova sestra. Starejšega, okoli 40 let starega brata ljudje že nekaj časa niso videli. Orožništvo je zaradi tega izvršilo preiskavo. Orožniki so našli starejšega brata v praznem, mrzlem hlevu v kletki, ki je bila en meter široka, dva metra dolga in dva metra visoka in obita z deskami. Revez je imel na sebi samo srajco in hlače ter je imel tudi več ran. Bil je tako onemogel, da ni mogel več govoriti in je kmalu nato umrl. Bratje in sestra so brata tako mučili, da bi se ga iznebili in se polastili njegove dedščine.

KOROŠKO.

Smrtna nezgoda. Dne 1. t. m. je vozil 32letni posestnik Pirovec iz Gorice v občini Žitaraves za najemnika Antona Lesjaka v Globasnici opravo za gostilno. Popoldne je prišel v gostilno in zahteval četrta vina. Ker Lesjak še ni imel vina pripravljene, je šel Pirovec v vežo, kjer je stal sod s 100 litri vina ter zavalil ta sod sam po stopnicah v 2 in pol metra globoko klet. Pri tem pa mu je spodrsnilo in sod je šel čez njega. Pirovec se je kljub temu še pobral in prišel do prve stopnice, kjer pa je moral sesti. Anton in Fran Lesjak sta ga peljala v kuhinjo, ko pa so mu dali piti vode, mu je pritekla kri skozi nos in ušesa. Umrl je, preden je prišla zdravniška pomoč, v par minutah.

Smrtna nezgoda na železnici. Iz Rikarjeve vasi poročajo: Dne 2. t. m. zvečer se je zgodila na naši postaji strahotna nezgoda. Ko je zapuščal osebni vlak št. 416 postajo, je hotelo 25letno dekle še izstopiti. Pri tem, pa je padla pod kolesa, ki so ji zdrobila spodnji del telesa. S tovornim vlakom št. 453 so nezvestno dekle prepeljali v Celovec, kjer je ob 10. zvečer v ordinacijski sobi na južnem kolodvoru umrla. Ime dekletovo še ni znano. Baže je šivilja iz velikovške okolice.

RAZNO.

Nezgodno zavarovanje rudarjev in vlada. V enem samem premogovnem rovu, v Eleonorinem rovu v dunovskih premogovnikih na severnem Češkem so se v enem tednu zgodile sledeče nesreče: 23. jan. je zašel rudar med dva "hunta" in se nevarno poškodoval. Naslednji dan so morali delavci na prostor, kjer je bil strop že prej predrt in je padalo skozi žareče oglje; ko so dospeli na nevaren prostor, jih je silna eksplozija vrгла po tleh. Štirje rudarji so umrli vsled poškodb. Tri dni nato je padel v tem rovu rudarju na glavo težak kos premoga in ga nevarno ranil. Tisti dan si je en delavec zlomil nogo in so ga prepeljali v bolnico. Torej v enem samem rovu in v enem samem tednu štirje mrtvi in trije ranjeni! A še vedno nimajo rudarji nezgodnega zavarovanja! Pohabljeni in njih vdove so navezani na tisto piškavo beračijo, ki jim jo dajejo bankrotne bratovske skladišnice! — Vlada pa trdovratno štrajka in ne vložil predloge o rudarskem nezgodnem zavarovanju, ki jo je že davno obljubila.

Kulturna slika iz XX. veka. — (Dopis iz Skaručine.) Pod tem naslovom je "Zarja" v 476. številki prišla slučaj pobožne čudodelke Staretove Ivane iz Repenj. Sedaj je ta "nadnaturna" prikazen zopet v vodiškem župnišču, kjer dela po trikrat na teden (ob nedeljah, sredo in petkih) pred zbranim pobožnim občinstvom "čudeže". Pobožnjaki iz bližnje in oddaljene okolice hodijo sem zijala prodajati in gledat zamaknjeno "Johano", ki prerokuje, koliko časa se bodo duše pred leti umrlih oseb še evrle v vicah in podobne oslarije. Kedar je v ekstazi, ji priteče tudi nekaj krvi (!), ki jo trejkalke z robeem brišejo in jemlje s seboj kot svet spominek. Opravičeno se čudi tukajšnje prebivalstvo, v kolikor ga misli z lastno glavo, da oblasti mirno gledajo to škandalozno sleparijo, ki se godi pod zaščito vodiškega fajmoštra. Če je Staretova umobolna, naj jo oddado v zdravilišče na Studenec, ker take ekstatične produkcije njeno živčevje gotovo še bolj uničujejo, ako pa je zdrava in ljudstvo vede in hote slepari, naj jo pošljejo v Begunje! Dolžnost politične gosposke je, da napravi temu škandalu konec. Končno pa vprašamo tudi ljubljanskega škofa, ali vodiški župnik z njegovo vednostjo ali celo z njegovim dovoljenjem prireja ljudstvo begajoče čudežne burke?

"Zarja".

Zaradi tintnika. V Trebiču na Moravskem je umoril učence trgovske šole Bene svojega tovariša Vejpuštka, s katerim sta stanovala v eni sobi. Sprla sta se zaradi tintnika. Bene je v prepirlu vzel nož in zabodel tovariša v srce. Vejpuštke je bil takoj mrtev.

Frank Sakser

Glavni urad: 82 Cortlandt St.,
NEW YORK, N. Y.

Podružnica: 6104 St. Clair Ave.,
CLEVELAND, O.

Pošilja

DENARJE

v staro domovino

potom c. kr. poštne

hranilnice na Dunaju; hitro

in ceno.

Prodaja

PAROBRODNE

LISTKE

za vse prekmorske

parobrodne družbe po izvirnih

cenah.

Tisoče Slovencev se vedno obrača na to staro

tvrdko, a nihče ne more tožiti o kaki izgubi.

Ovirano delovanje

Naše vsakdanje delo bi moralo biti tako upeljano, da se vzdržimo aktivni in da na ta način porabimo ves čas in vso našo zmoglost. Na ta način ostanemo zdravi in močni. Nikoli ne smemo dopustiti, da bi kaj oviralo naše organe pri njih delu, kar bi bilo našemu celumu telesu v škodo.

Toda celo največja skrb ne more včasih preprečiti, da se ne bi naši organi vneli ali pa popolnoma prenehali delovati. Zgodi se, da se želodec brani sprejemati hrano ali morda vsaj ne sprejema toliko hrane, kolikor je potrebuje telo. Včasih tudi jetra ali čreva ne delujejo in posledica je zaprtje. V takih slučajih, kjer so prizadeti prebavni organi, je najboljšje zdravilo

Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino.

Isto bo izčistilo ves sistem, brez kakih bolečin ali nepravil. Ojačilo bo tudi

prebavne organe in poleg istih tudi celo telo. Isto bo:

USTVARILO DOBER TEK
POVEČALO RAZKROJITEV IN
ODSTRANILO ZAPRTJE,
NOTRANJE BOLEČINE IN KRČ,
GLAVOBOL, ZLATENICO,
KOLCANJE IN BLJUWANJE.

Isto bo pomoglo v vseh takih boleznih, pri katerih trpi želodec in vsled katerih zgubimo apetit, smo zaprti ali se čutimo slabo. To zdravilo želimo priporočati za slučaj nervoznosti, povzročeni vsled neprebave in za ženske nerednosti, povzročene vsled kroničnega zaprtja.

Za dobiti v lekarnah in pri

JOS. TRINER

1333-1339 So. Ashland Ave.

Chicago, Ill.

50,000 KNJIŽIC

Pove kako zamorete ozdraviti doma.

Vsak možki, katari je bolan, bi moral pisati po to zanimivo brezplačno knjižico. Vredna je \$10.00 vsakemu bolnemu možkemu. Ta knjižica pove zdravemu človeku, kako se je treba čuvati bolezni. Mladenci, kateri je na potu, da se oženi, bi proftirali, ako čita to knjižico. Ako trpite na žlednih tešakah, bodisi na slabi prebavi ali na zaprtju, ali na jetrih, drobu, ledvicah ali mehurni bolezni, slabih živcih, izgubljeni moči, nočnem gubitku ali na impotenci; zastrupljenju krvi ali sifilis, skrofali, nečisti krvi; kapavki (triper) ali na kateri drugi spolni bolezni, ki je dobljena pred kratkim; ako ste slab, nervozen, melanholičen, vedno utrujen in telesno potrt, ali ako trpite na posledicah razuzdane mladosti, revmatizmu ali na kateri drugi moški bolezni — ta knjižica vam pove, kako zadobiti hitro in stalno zdravje tajno in privatno na vašem domu. Pove razumljivo zakaj trpite in kako zamorete ozdraviti. Vsebuje take stvari, katere bi moral znati vsak možki, mlad ali star, reven ali bogat, samek ali oženjen, bolan ali zdrav in kateri bi se moral tudi ravnati po teh stvareh. Dobri nasveti, ki ji najdete v tej knjižici, so velike vrednosti. Ako se ni drugim zdravnikom posrečilo ozdraviti vas, ne plašite se radi tega — ne obupajte, temveč pisite še danes po ta knjižpot k zdravju.

POŠLJITE KUPON ZA BREZPLAČNO KNJIŽICO ŠE DANES.

S tem, da nam pisate, nimate niti najmanjših obveznosti napram nam. Mi ne pošiljamo nobenih zdravil poprej, dokler niso naročena in plačana. Poštno za knjižico plačamo mi in pošljemo jo v navadnem zaprtem zavitku, tako da nihče ne ve, kaj je znotraj. DR. JOS. LISTER & CO., AUS. 801, 208 N. FIFTH AVE., CHICAGO, ILL.

Gospodje: Pošljite čimprej vašo brezplačno knjižico na vaše stroške. Razume se, da s tem jaz nisem niti malo obvezan nabirati vam glede kakšnih stroškov.

Ime _____ Naslov _____

ZASTONJ

MOŽEM

REGIŠTER JOKELNA KRTAČE.

Na psten dan. Mnda ga nej bulj važnega in bulj odgovornega mesta u javnost al pa za platom, ko je kak gspodarsk urejnik al pa domače rečen žurnalsk inštruh-tar. Un dan na pepelnica sem brau kaku se je nekaj inteligentn urednik razkoraču in polasau vse ta ostale urednike, ki pušja s pošten zasluženem dnarjem plačene eigarete in premišljujeja kaku bi ven spraul kaka prav pastirska al zarobljena beseda. U enmu engliš blat sem pa vidu zapisan, da je nek čifut obljudu \$10,000 lameri-kamsk žužemberčanom, če usta-novja žurnalistična šola. Jas bi priporočau, deb šu tist gaspud u-rejnik u tista šola za inštruh-tarja; če rab pa kakšen cajnges pa se naj zaleti k velknestnem žup-nik v Čikag, on mu bo že vse sfik-sau in ga tud priporoču.

Dons zjutraj sem dobil tele-graf, de buda imel v Springfield velka slavnost, svet misjon. Na telegraf sem vidu zapisan, da bo ja na tem misjon delal čudeže. — Pršu bo misjonar gaspud iz vel-ke Čikage, ki bo prinesu seboj vsake sorte coprnije, zasturjenja in pananja. Majnarsk gaspud faj-moštr so že vse pripravil, da ne boda coprnije zmiznile. Na enmu kone templa imaja velka boksa, ki ima na vrh lukna, kamor mora vsak vrč nekaj evenka, na drug stran imaja peč, ker se boje, da ne bi coprnije zmiznile če neb ke-til, na trekm kone je velka kišta, kjer buda gaspud misjonar šno-fal česnev duh zastareh in po-božnih trejak in odvezoval zavo-zlane kozle starih klepetoč. Tud v farovž se že pripravljajo. Kaku fleten diši iz kuhje! Same pišance pečeja, torte delaja, mežnar pa hod od salona do salona in fehta črn demand. Pa tud če mu kdu ponudi bokso šampanca ga vzeme in nese ti kevdar, ker gaspuda mi-sjonarja se mora pogostit, ker dr-gač ne bo nobenih coprnij. Ka-tolišk lđje se že naprej veselija tga misjona, raumo taku kekor so se rdečkar veselil Kristana, ka-terga so denunciral, da je en ar-hist in da bo držal arhistična mi-tenga. Pa to ni blo nič res zatu, ker so siti majorji povedal, da Kristan je sam sošjalist in potem je šu siti major in šerif in vse to-peleifre na atomobil in se peljal nazaj od kamur so pršli, shod so vseen imel, čeprav ni blu gaspud fajmoštr povolj.

V Springfield so naš rojak ve-činama rdečkarji in ker se gas-pud boje, da neb vsi faran pri-stopil k sošjalist klub so pozval čkaškega misjonarja, da pride dol in pohrusta use sošjaliste in ta-ku reši faro. Res ta misjonar je velik člouk na duš in možjanih. On bo vam povedju kaku krvava je rrrr-rrrr- volušija, on vas bo use zapanau, da boste zgledal ze-len namest rdeč. Povejdu vam bo kaj in kaka je duša, kje so nebesa, peku in vica, namalau bo antiluci-ferja in vas žjim strašu, de boste bolj metal tolarčke v tista velka boksa, potem pa boste ponižn šli prof oni velikansk kišt, kjer vas bo pod nos pošnofo, da se pre-priča če ste še sošjalist al ste vern katolik in ponižen hlapec majn barona. Kaku bo predge dr-žau bošn že še poročau ko pridem na tist platele v legištru.

Zdej sem se pa spomnu ene primere, o kater se m je sanjal pretekla noč. Ko sem se zbudu sm prec namalu slika na stena, po-tem sm pa vzeu pornograf instru-ment in sm jo natišnu na ta list.

Sanjal se mi je, da je pršu v Vaukn misjonar en jezavitovsk pater tam iz Najorka. U farovž so ga pital s sammi štruklji, ker vau-kenčani niso več taku zabiti, deb nosil piške v farovž. Gaspud je-za-čit je vsak dan predgau praznim stenam, ker ga ni hotu noben po-slušat ker je preveč štrukle hya-lu. Zato se je sam naveličau tega sitnga dela pa je šu na sprehod in ko je pršu ven na farne pa je sreču enga ovna, ki je blejau kot

bi biu nor. Gaspud jezavit pa so prestregel backa in mu začel pre-dgat. Rekel so: "Kir me oben ka-lanouc noče poslušat bom pa ga-vuru teb. Ti me pa moraš poslu-šat, persnet!" Kaka predga mu je napravo ne vem, ker sem se ravno u tistem hip zbudu.

Al buda v Šprinfild raun taku napravl? Moje saje se rače ure-s-ničja. Deb se le.

MOJE POPOTOVANJE.

Kakor zadnje poletje po jugo-zapadu in prejšnje po zapadu in severozapadu, podal sem se 15. okt. m. l. na vzhod. Vsedel sem se v vlak Michigan Central železni-ce in se odpeljal proti mestu De-roit.

Sedel sem pri odprtem oknu in zamišljen zrl v toplo jesensko na-ravo, jo občudoval ter štel enako-merno odmevanje koles in si pri tem mislil, kako je vse to mogoče. Še ne dolgo, ko je bilo vse zeleno, sedaj že rmeno, kako narava beži nazaj, vlak pa naprej z enako-mernim odmevanjem koles tatata, tatata, tatata in — zaspal sem.

Ko sem se prebudil, bil sem v Detroit ter izstopil. Obiskal nekaj rojakov na severni strani mesta in par na vzhodni strani, ker so raz-treseni eni tu drugi tam. Sloven-cev pa mora biti tam okoli 150, delajo po največ, kot drugod v to-varnah in avtomobilnih delavni-cah. Pravili so mi, da je mesto le-po in čedno, a jaz si ga nisem i-mel časa ogledati, ampak se zopet podal v vlak in se odpeljal v Eliry-jo in od tam s karo v Lorain. Vsta-vil sem se v gostilni pri Justinu, kjer sem ostal par dni in obiskal malone vse ondotne rojake, najbolj pa sem bil zavzet pri obisku gos-tilničarja g. Svete, ko mi je poka-zal klet in zalogo vina v njem — kapljica pa taka.

Iz Lorain sem se istotako odpe-ljal s karo v Cleveland, kjer so skoraj povsod, kamor sem prišel, prešali. Slovenci v Clevelandu so-sebno gostilničarji pridelajo veli-ko vina. Drugače pa je bilo tudi v Clevelandu v onem času, kot dru-god — vse bolj pusto in prazno. Agitiral sem; hodil od hiše do hi-še, od gostilne do gostilne in še celo gledališča sem posečal; kaj sem pa hotel?! V vsako luknjo sem vtaknil svoj nos, kot bi česa iskal, le večerji so bili nekoliko bolj kratkočasni, bolj živahno pa je bilo koncem tedna, ko so prišli slovenski listi na baro. Slišale so se debate in vsestranska kritika čez-ta ali oni list in pri vsaki taki pri-likli je bila zopet razprava o S. N. P. Jednotni konvenciji na površ-ju, ki je še bolj razvnela že i-tak razburjene duhove. Čuda ni-torej, da sem se v takem razmerju naveličal tudi Clevelanda; želel sem prijateljem lahko noč, oni meni srečno pot in hajdi zopet na-prej.

Odšel sem v Collinwood in od tam v Barberton, kjer sem se se-znanil z našim zastopnikom g. Ba-lantom. Od tam sem šel na Brew-ster in od tam v East Palestine od tam pa v Youngstown. Mesto je na čednem prostoru, ima čedno zi-dane hiše, a v njem ni prijetno. V grabnu ob vodi od mesta Warren skoz Niles, Girard. Youngstown pa do New Castle, Pa. so same to-varne, po večini topilnice in ti-varne, od katerih smrtonosni dim puha na vse strani. Najbolj priza-deto mesto je Youngstown, kate-rega ulice spričujejo to; na Franklin ave., kjer se nahaja tu-di edina slovenska gostilna g. Ki-kelej-na, je semtertje na čevlj de-belo blato in prah. Na tej ulici, ki je dolga in široka, vidiš vse na-rode in nošo celega sveta. Včasih sem se vstavil in si ogledoval kroj, kakršnega nisem videl še svoj živ dan.

Od tu sem obiskal rojake v Gi-rard na eni, Lowellville na drugi strani mesta ter Bessemer, Pa. in se zopet vrnil v Youngstown; in ko sem se že vsega tam naveličal podal sem se s karo v Sharon, kjer sem ostal čez noč in obiskal Slovence, in od tam sem se podal v Pittsburgh, Pa., kamor sem dop-sel 12. nov. m. l. Do tu sem po-toval hitro, meneč, da se bom že tu odpočil. Po dolgem iskanju stanovanja, sem se naposled ven-dar vstanovil in ko sem se odpočil, pokrepčal, preoblekel in očistil,

podal sem se na pot po Pennsyl-vaniji, a Pittsburgh mi je služil za glavno shajališče.

Rekel sem, da sem se podal na pot in to enkrat na to, enkrat na ono stran. Obiskal pa sem naselbi-ne v Allegheny, Washington, In-diana, Cambria, Somerset, Fayette in Westmoreland okrajih. Posled-nji je našim čitateljem širom A-merike še najbolj znan, ker tam se je vršila za delavce pred par leti ona usodepolna borba med njimi in kapitalom, kateremu na-čeljuje Mr. Bear, lastnik vsih on-dotnih premogovnikov po imenu "Westmoreland Coal Co." Pravi-li so mi, da je imel v zadnjem štrajku Mr. Bear, nad pet milijon-dolarjev škode; moral je to-rej imeti zelo važen vzrok, ko se je tako trdovratno branil pripo-znati unijo ter raje žrtvoval toliko bogastvo; gotovo pa je, da se po štrajku delavci bolj svobodno gi-bljejo. So pa tudi naselbine, od koder so naši rojaki popolnoma iz-ginili, ker radi štrajka tam de-la ne dobijo več. N. pr. Rilton, kjer je bila lepa slovenska naselbina in lepo razvijajoče se društvo, sedaj jih tam ni več, njih prostore so zavzeli "Rusnjaki". V Lowber pa družba računa 25e od vsakega sodčka pive, ki se tam delavcem proda; torej \$1 od barelna, to je neke vrste desetina. Tudi v tako zvanih "pluck-me" kompanijskih prodajalnah nadomestujejo izgu-bo štrajka in sicer na tak sramo-ten način, da je prišlo do kongres-ne preiskave. Pri premogu je pa še vedno kot je bilo; če premogar nakoplje tri tone premoga, mu za-pišejo le eno tono k dobrem, in pritožiti se revež nima kam.

Po enotenskem odpočitku v Pittsburgh, sem se podal na Ma-nor in Westmoreland City, kjer sem obiskal zastopnika Fr. Dera-sharja. Obiskala sva rojake v A-damsburg; in od tam sem se podal v Claridge, ter se nastanil pri za-stopniku A. Praček. Vsa hvala njemu in njegovi g. soprogi. Od tu sem jo mahnil proti Greensbur-gu, glavnemu mestu Westmoreland okraja, kjer sem se seznanil s Fr. Matkotom, natakarkem v Key Stone Hotelu. V okolici Greens-burga, sem se mudil cel teden, na to sem se podal nazaj v Pittsburg, in po odložitvi grehov, pa zopet naprej v Bagdaley, Whitney, Ligo-nier in Johnstown. V Johnstown sem ostal tri dni, nato pa se pre-selil na Franklin in nastanil pri A. Vidrihu, kjer sem ostal en te-den. Od tu sem obiskal ne le roja-ke v Johnstown in Connemaugh, temveč vso okolico na okoli in o-ko. Obiskal sem tudi tajniški u-irad S. D. P. Zveze in blagajnika g. Pajka. Oba g. tajnik W. Siter in blagajnik J. Pajk, sta zelo pri-jazna in rodoljubna rojaka. Mesto Johnstown, Cambria Conemaugh, Franklin, Cooperdale in Moxham, je takorekoč eno in isto; leži v ob-sežni globini med gorovjem in se zelo daleč razteza od enega do drugega konca. Od tod več okra-jev in kolikor več okrajev toliko več imen. Sicer pa imajo v Conemaugh, lastno pošto in menda tu-di na Moxham, kjer živijo kapita-listi. Ob vodi med Johnstown in Conemaugh se nahajajo velikans-ke jeklarne, od tod dim, ki vedno gospodari nad Conemaugh in Franklinom, katere dve naselbini deli le umazana voda v strugi.

Naveličal sem se teh zakajenih prostorov ter se podal v sveži zrak na planine. Na planine, na planine . . . po ostalih naselbinah Cambria okraja Lloydell, Onna-linda in Dunlo, potem skoz So-merset okraj, Ralphoton, Garrett, Casselman in Roekwood, kjer sem se seznanil z g. L. Kveder, bratom pisateljice Zofke Kveder-Jelov-šek. Od tu sem se podal zopet v Pittsburgh, in po par dnevnem od-moru, šel sem na Export, in od tam skoz Rilton na Darragh. Vsta-vil sem se pri Joe Hauptman, taj-niku S. D. P. in P. Družbe. Drugi dan sva obiskala rojake v Arona in Herminie No. 2; tretji dan sem se podal na Herminie No. 1 in od tam skoz Lowber na West New-ton ozir. Collinsburg, kjer naši ro-jaki živijo. Nastanil sem se pri rojaku in zastopniku Bartol Ver-tačniku, kjer sem ostal čez božič-ne praznike. Po praznikih sem šel na Fitz Henry in od tam na Wick-

haven, kjer sem z rojakom Joe Lenčekom obiskal Slovence tudi v Smithon in Whitset. Nato sem se v največjem dežju podal na tako-imenovano "Kukurično". To je Fayette County, z glavnim me-stom Uniontown, ki je zelo lepo mestee, odkoder vozijo kare na vse strani po deželi. Slovenskih naselbin je tam okoli veliko, pre-mog pa, kar ga tam nakopajo, žgejo vsega za "koks". O uniji v tem okraju ni ne duha ne sluha; in naši rojaki tam so takšni, kot nikjer drugod. Njim je le za 'kek' pive in zopet za pivo. Po dvote-denskem bivanju okoli Union-town sem šel zopet naprej skoz Charleroy in Monongahela na Ma-rianno. Oh, pa kako vreme, kaka pota in koliko blato! Z zastopni-ko Čebaškom sva krvavi pot po naselbini potila in vesel sem bil, ko sem odhajal; reči pa moram, da spada naselbina Marianna med prve ondotne naselbine bodi si po delu ali mišljenju. Pri premogar-ski družbi v Marianna pa sem vi-del najboljše varnostne naprave za delavce izmed vseh, kar sem jih tam okoli videl, ali bolje reče-no, katerih nisem nikjer videl. To je od zunaj. Veliko trinadstropno poslopje služi v razne svrhe, ka-kor tudi kopališča za delavce in menjavo oblek; potem vhod v rov je drugi od onega, po katerem spravljajo premog na površje. — Tudi delavske hiše so od drugih po drugih naselbinah bolj sanitar-ne in vse zidane, medtem ko so po drugod lesene in še to zelo sla-bo "sklanfane". Mislim si mora-mo, da so te premogarske nasel-bine po Pennsylvaniji zelo eno-stavne. Šoht, strojna lopa, 'pluck-me' prodajalna in deuat ali več delavskih bajt, kar vse spada družbi. Pošta se navadno in pov-sod nahaja v prodajalni in to je vse. In naši ljudje v takih razme-rah zelo dobro napredujejo in se zavedajo, kot nikjer drugod. Iz Marianne sem se podal zopet v Pittsburgh, in iz Pittsburgha na Meadow Lands, Houston in Ca-nonsburg, kjer sem se seznanil z zastopnikom Blažom Godec in nje-govo g. soprogo. Mr. Godec me je potem spremil na Broughton in Willock, kar sem že v zadnjem spisu omenil. Od tam sem se podal na Hackett in od tam nazaj v Pittsburgh. Nato sem se podal skoz Bridgeville na Sygan, Morg-an, Cuddy in Bishop pa zopet nazaj na Sygan. Drugi dan sva jo z Frank Miklavčičem peš čez hrib mahnila na Burdine, od tam sem se odpeljal na Carnegie in od tam na McDonald, Primrose in Mid-way, kjer sem se srečal s g. Stru-pek-om, ki me je spremil do vsih ondotnih rojakov. Od tam sem se vrnil v Pittsburgh in iz Pitts-burgha na Moon Run, od tam na Imperial in Cliff Mine, pa zopet v Pittsburgh, nato v Ambridge, A-liquippa in nazaj. Nameraval sem obiskati še Braddock, Trestle in Universal, toda ker je pričelo zo-pet deževati, sem se tudi jaz na-veličal in jo 15. feb. odkuril proti domu v Chicago. Konec prih.

Velika bitka.

Največje bitke, ki so se še ke-daj bile so tiste, katere moramo bojevati sami s seboj in je le ma-lo oseb, ki pridejo iz tega boja kot zmagovalci. Precej železne volje vzame in samozatajevanje je po-trebno, da se uspešno ubranimo poželjivemu apetitu. Vedno bije-mo boj med strastjo in zdravim razumom. Če zdrava pamet zna-ga, bo si človek ohranil življenje in zdravje in v mnogih slučajih tudi svojo čast. Zdrava pamet nam bo prepovedala pokvariti naš želodec, oslabeti naše živce, in nam zapovedala kedaj naj rabimo pravilna zdravila. Če so človeški prebavni organi iz reda, če so nje-govi živci slabi, kri slaba, naj ta-koj rabi Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino. To zdravi-lo bo očistilo telo in ga ohranilo čisto, bo pomoglo prebavi, bo oja-čilo sistem. V lekarnah. Jos. Tri-ner, 1333 — 1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Rabite Trinerjevo Li-niment za odstranjanje bolečin iz mišic in členov.

(Advertisement.)

SLOVENEC, star 30 let, neožen-jen, knjigovodja, zmožen več je-zikov, išče primerne službe. Naj-bolj ga veseli lesna trgovina. Va-jen je vseh del. Spričevala o nje-govem delovanju so na razpola-go. Več se izve pri uredništvu Gl. Svobode.

BERNARDOVA VINARNA

in veletrgovina

S Californijskimi in Importiranimi vini, žganjem in likerji se nahaja na

1903 Blue Island ave. — Tel. Canal 842

Imamo samo čista prirodna vina.

Specijaliteta: *Mt. Blanche Champagne.*

Razpošiljamo na vse dele Združenih držav in samo proti predplači z naročilom. Pišite po cenik.

Vsa pisma naslovite na

JOS. BERNARD,

1903 Blue Island ave. Chicago, Ill.

Možje ozdravljeni v 5 dneh

VARICOCELE
HYDROCELE
BREZ NOŽA
IN BOLEČIN.

Ozdravim vsega, kdor trpi na Varicoceci, Strukturi; dalje ozdra-vim nalezljivo zastrupljenje, živčno nezmožnost, vodenico in bolezn-tičočih se moških. Pridite k nam vsi, ki ste se neuspešno zdravili pri drugih zdravnikih. Moja 15 letna praksa vam je na razpolago in jamči popolno ozdravljenje. Govorimo v vseh jezikih.

Ozdravim pozitivne želedec, pljuča, ledice in nepravilne v jetrih. (Za neuspešno ozdravljenje ni treba plačati.)

TAJNE MOŠKE BOLEZNI

GUBA NAGONA, BOLEZ-NIV LIDICAH IN JETIH, ozdravim hitro za stalno in tajno. Živčene ome-gnosti, slabost, na-por, zastrupljenje in zguba vode.

PLJUČA

naduho, Bronchitis, srč-ne bolezni in pljučne zdravim po moji najno-vejši metodi.

Nasvet zastoj.

STALNO OKREVANJE
SPECIALIST ZA
MOŠKE IN ŽENSKO.

ZAŠTRUPLJEN-JE KRV

in vseh drugih kožnih boleznih, kakor prišče, lucije, onemoglost itd.

ŽENSKO BOLEZNI

beli tok, bolečine v oza-ture, garje, otekline, podju in druge organ-ske bolezni zdravim za stalno.

Preiskovanje zastoj.

DR. ZINS, 183 N. Clark St. Chicago

med Randolph & Lake
Odprto od 8 zjutraj do 8 večer. Ob nedeljah od 8 zjutraj do 4 pop.

Pilsen Auditorium

Restavracija in Bufé

JOS. FALTA, lastnik

1657-61 Blue Island Ave., Chicago.

Največje dvorane na zapadni strani Chicago.

Importiran Pilsner, Anheuser-Busch, Michelob in . . . varno na čepu. Importirana vina in cigare.

TELEFON CANAL 4250.

Vina! Vina!

Rojaki po Ameriki sešebno pa slovenski gostilničarji ki ku-pujejo od mene doma izdelana vina, me gotovo dobro poznajo in v ta namen se jim, kakor tudi drugim rojakom in gostilni-carjem priporočam za obila naročila.

MRS. FRANCES LAUSCHE

6121 St. Clair Ave. CLEVELAND, OHIO

Pijte najboljšo pivo

Edelweiss

Peter Schoenhofen Brewing Co.

PHONE: CANAL 9 CHICAGO, ILL.

Hranidanes!

Imel boš jutri!

Prični še to večer!

44 polletno izplačevanje obresti na hranilnih vlogah. Obresti bodo kreditirane 1. januarja, in bodo izplačljive ali pa pripi-sane glavnici gori omenjenega dne.

Nove hranilne vloge, ki pridejo do 15. januarja nesejo obresti od 1. januarja naprej.

INDUSTRIAL SAVINGS BANK

2007 BLUE ISLAND AVENUE.

Odprto v sobotah večer ob 6 do 8 ure. — Gotovina nad pol milijona.